

Kouluterveyskyselyn toteutus ja keskeiset tulokset

Webinaari lukioille ja ammatillisille oppilaitoksille

Kouluterveyskyselyn tutkimusryhmä: Jenni Helenius, Hanne Kivimäki, Pauliina Luopa, Eetu Ervasti, Anni Matikka

3.10.2025

Kouluterveys- kyselyn kohderyhmät ja toteutus

- Kysely tuottaa joka toinen vuosi seurantatietoa lasten ja nuorten kokemuksista terveydestä, hyvinvoinnista, elintavoista, koulunkäynnistä ja opiskelusta.
- v. 2025 vastaajia n. 270 000 (n. 3 500 oppilaitoksesta/toimipaikasta):
 - Perusopetuksen 4. ja 5. luokkien oppilaat N=103 408 (85 %)
 - Perusopetuksen 8. ja 9. luokkien oppilaat N=94 743 (73 %)
 - Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat N=47 248 (70 %)
 - Ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. v. opisk. N= 24 469 (37 %)
 - Tutkintokoulutukseen valmistava koulutus N= 4 811
- Opettaja ohjaa kyselytilannetta, oppilaat ja opiskelijat vastaavat nimettömästi.
- Osallistuminen on vapaaehtoista. Huoltaja voi kieltää osallistumisen (alle 15-v.)
- Lomakkeen kielet: suomi, ruotsi, englanti, venäjä, pohjois-saame.

Kouluterveys- kyselyn tulokset

- [Thl.fi/kouluterveyskysely/tulokset](https://thl.fi/kouluterveyskysely/tulokset)
- Kysely ja sen tulokset ovat maksuttomia oppilaitoksille ja kunnille.
- Seuranta- ja vertailutietoa käytetään terveyden edistämisen suunnittelussa ja arvioinnissa oppilaitoksissa, kunnissa, hyvinvointialueilla ja YTA-alueilla.
- Kansalliset tulokset seurantatietona hyvinvointityön kehittämisen, politiikkaohjelmien ja lakien toimeenpanon seurannassa.
- Aineistoista tehdään jatkuvasti myös tutkimusta.

Vuoden 2025 kyselyyn tehty kehittämistyö

- Lomakkeita on **lyhennetty ja selkeytetty**: taustalla lukutaidon vaikeudet sekä palaute lomakkeen pituudesta
- Hyvä muistaa: vaikka väittämä tai termi olisi selitettävissä oppilaalle toisessa tilanteessa, keskellä monesta teemasta koostuvaa kyselylomaketta merkitykset joutuu ymmärtämään itsenäisesti, ilman taustoittamista.
- Kysymyksiä käytiin läpi Selkokeskuksen asiantuntijan kanssa ja fokusryhmähaastatteluissa n. 450 lapsen ja nuoren kanssa
- Lyhennettyjen lomakkeiden testaus n. 500 oppilaan ja opiskelijan kanssa → **98 % pystyi vastaamaan 45 min oppitunnilla**
- Selkolomakkeesta luovuttiin, koska vastauksia ei voitu yhdistää yleiskielisten lomakkeiden vastauksiin.
- **Epäuskottavien vastausten tunnistamista** kehitetty → aineiston laatu paranee
- Ammatillisten oppilaitosten vastausaktiivisuus: mukaan **TUVA-opiskelijat** ja aikuiset opiskelijat (vastaustilanteen järjestämisen helpottaminen) → aikuisten tulokset lähetetään 31.10. (väh. 20 vastaajaa)

Kouluterveys- kyselyn aiheet

Koulunkäynti ja oppiminen
Kouluyhteisö
Sosiaaliset suhteet
Vapaa-aika
Osallisuus
Liikunta ja nukkuminen
Ruokatottumukset ja kouluruokailu
Terveys
Mielen hyvinvointi
Päihteet ja riippuvuudet
Opiskeluhuollon palvelut
Koulun fyysiset työolot ja
koulutapaturmat

Opiskelukykyyn ovat yhteydessä monet tekijät

Kunttu K. 2011
opiskelukyky.fi

Poimintoja Kouluterveys kyselyn tuloksista

Keskeiset tulokset

- Aiempaa suurempi osuus 8. ja 9. luokan oppilaista ja toisen asteen opiskelijoista koki terveydentilansa melko tai erittäin hyväksi.
- Vastaajista vain osa sekä söi aamupalan että liikkui ja nukkui riittävästi.
- Yhä useampi ei syönyt koululounasta joka arkipäivä.
- Yhä suurempi osuus nuorista ei käyttänyt alkoholia, tupakkaa tai nuuskaa. Nikotiinipussien käyttö yleistyi huomattavasti.
- Kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta koki noin kolmasosa nuorista tytöistä ja alle kymmenesosa pojista.
- Nuorista tytöistä joka kolmas koki seksuaalista häirintää ja ahdistelua. Osuus pienentyi vuodesta 2023.
- Suuri osa vastaajista koki voivansa keskustella vanhempiensa kanssa asioistaan usein tai melko usein.

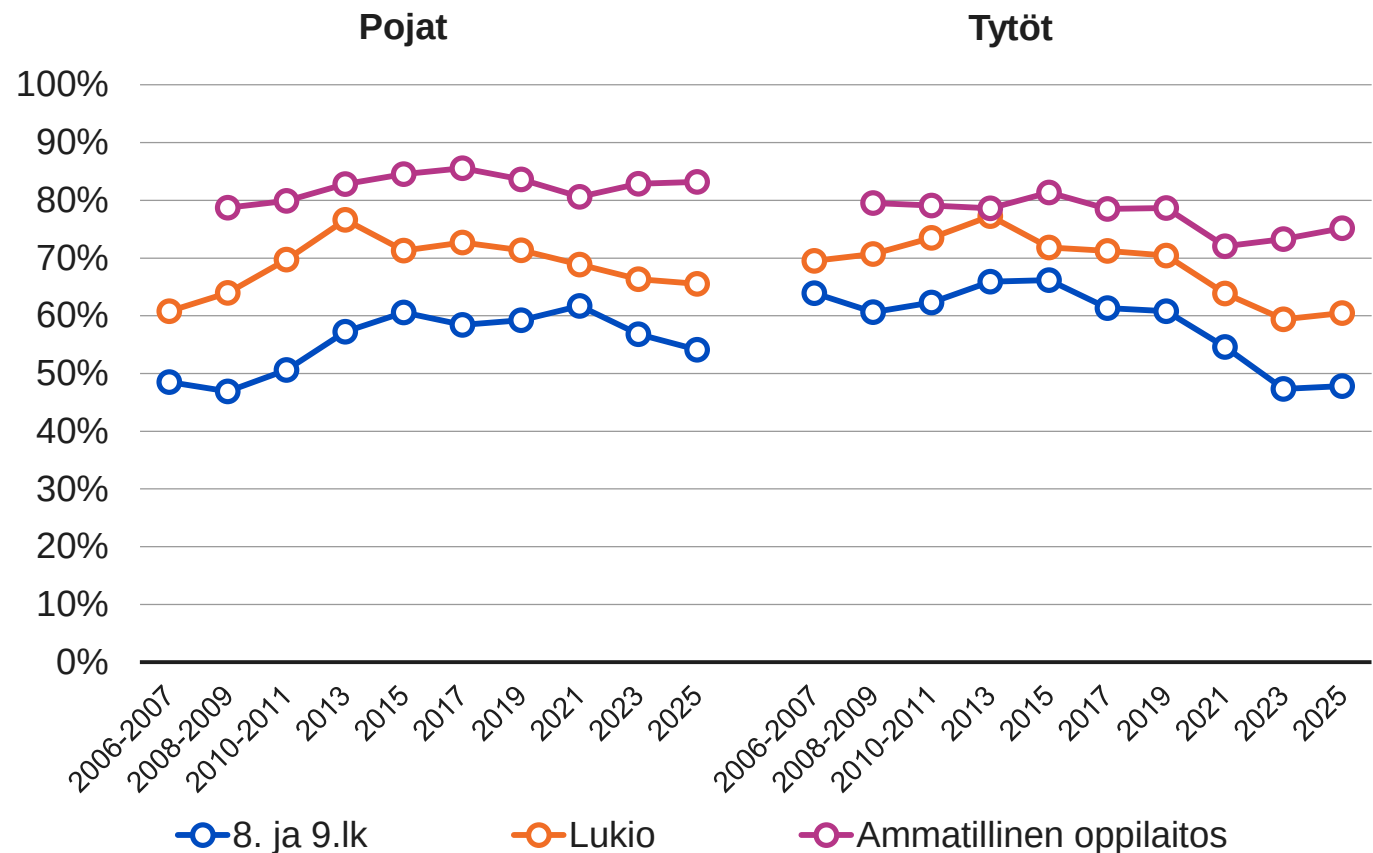

Opiskelu, sosiaaliset suhteet

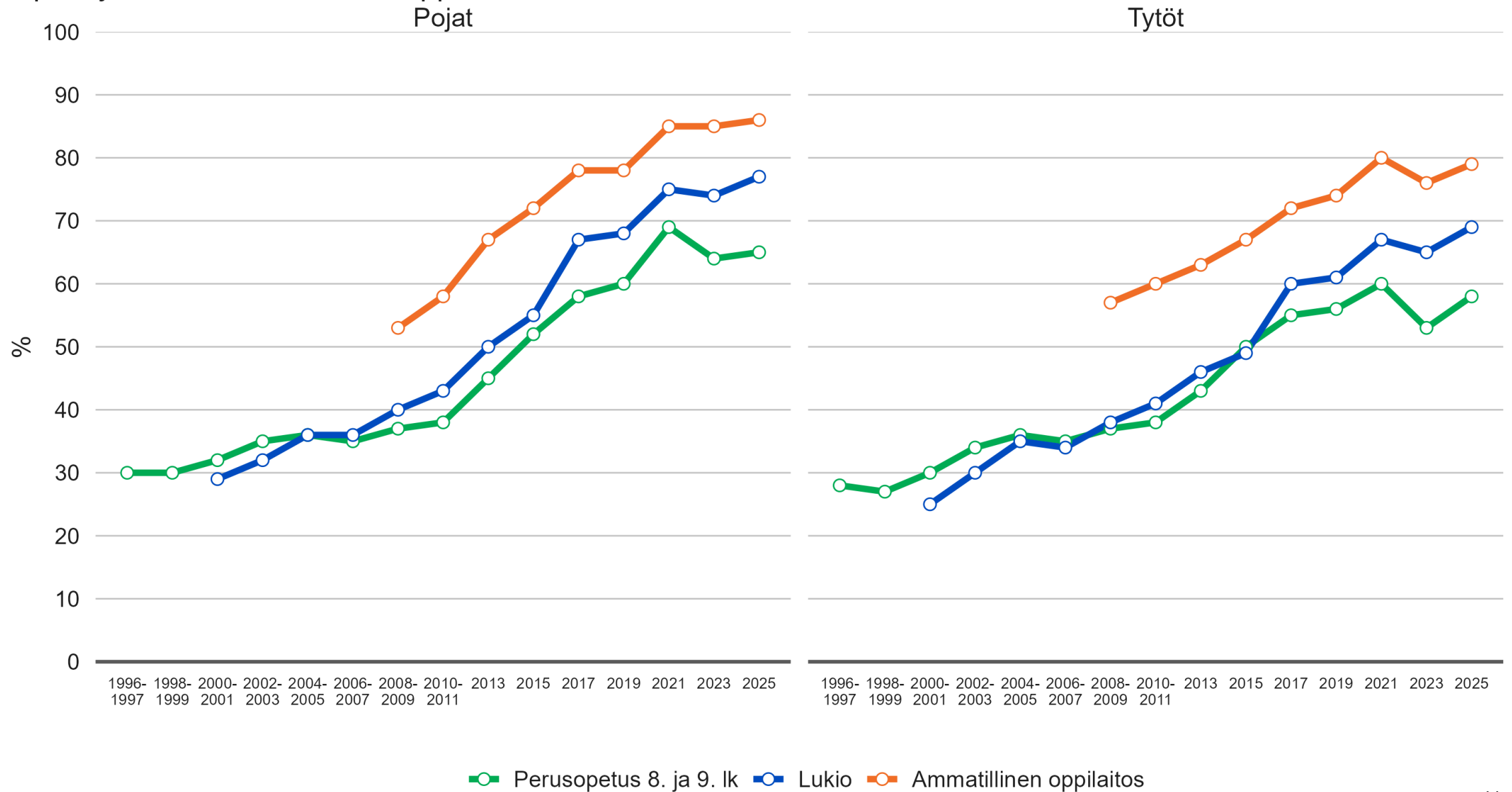
3.10.2025

Koulunkäynnistä/opiskelusta pitäneiden nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2006–2025, %

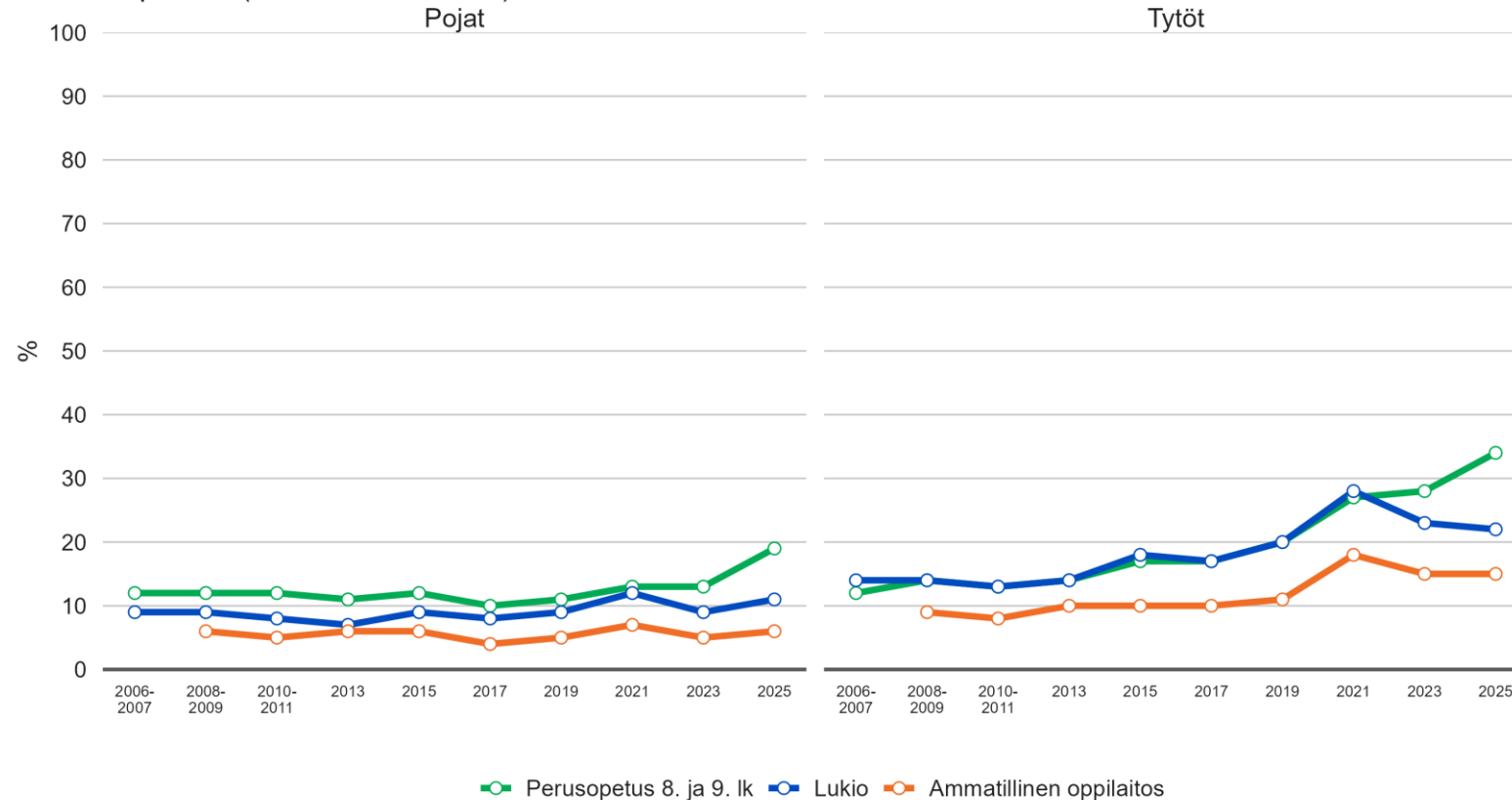

Opettajat ovat kiinnostuneita oppilaan kuulumisista, %

Koulu-uupumusta kokeneiden nuorten osuus 2006-2025, %

Koulu-uupumus (summaindikaattori), %

Oletko kokenut seuraavanlaisia tunteita koulutyöhösi/opiskeluusi liittyen?

- 1) Tunnen hukkuvani opintojen määrään
- 2) Tunnen, ettei opinnoillani ole merkitystä
- 3) Tunnen, että en ole tarpeeksi hyvä opinnoissani

Vastausvaihtoehdot: 1) En juuri koskaan, 2) Muutaman kerran kuukaudessa, 3) Muutamana päivänä viikossa, 4) Lähes päivittäin.

Indikaattori perustuu koulu-uupumuksen mittaamiseen kehitettyyn School Burnout Inventory (SBI-10) -kyselylomakkeeseen.

Kuinka usein sinusta tuntuu, että sinulla on koulussa tai oppilaitoksessa turvallinen olo, %

Pojat

Perusopetus 8. ja 9. lk
(N=46649)

Lukio
(N=19439)

Ammatillinen oppilaitos
(N=14123)

Tytöt

Perusopetus 8. ja 9. lk
(N=47346)

Lukio
(N=27576)

Ammatillinen oppilaitos
(N=10187)

0 20 40 60 80 100
%

THL Kouluterveyskysely 2025

3.10.2025

13

Kuinka usein sinusta tuntuu, että voit olla koulussa tai oppilaitoksessa oma itsesi, %

Pojat

Perusopetus 8. ja 9. lk
(N=46641)

Lukio
(N=19441)

Ammatillinen oppilaitos
(N=14123)

Tytöt

Perusopetus 8. ja 9. lk
(N=47360)

Lukio
(N=27567)

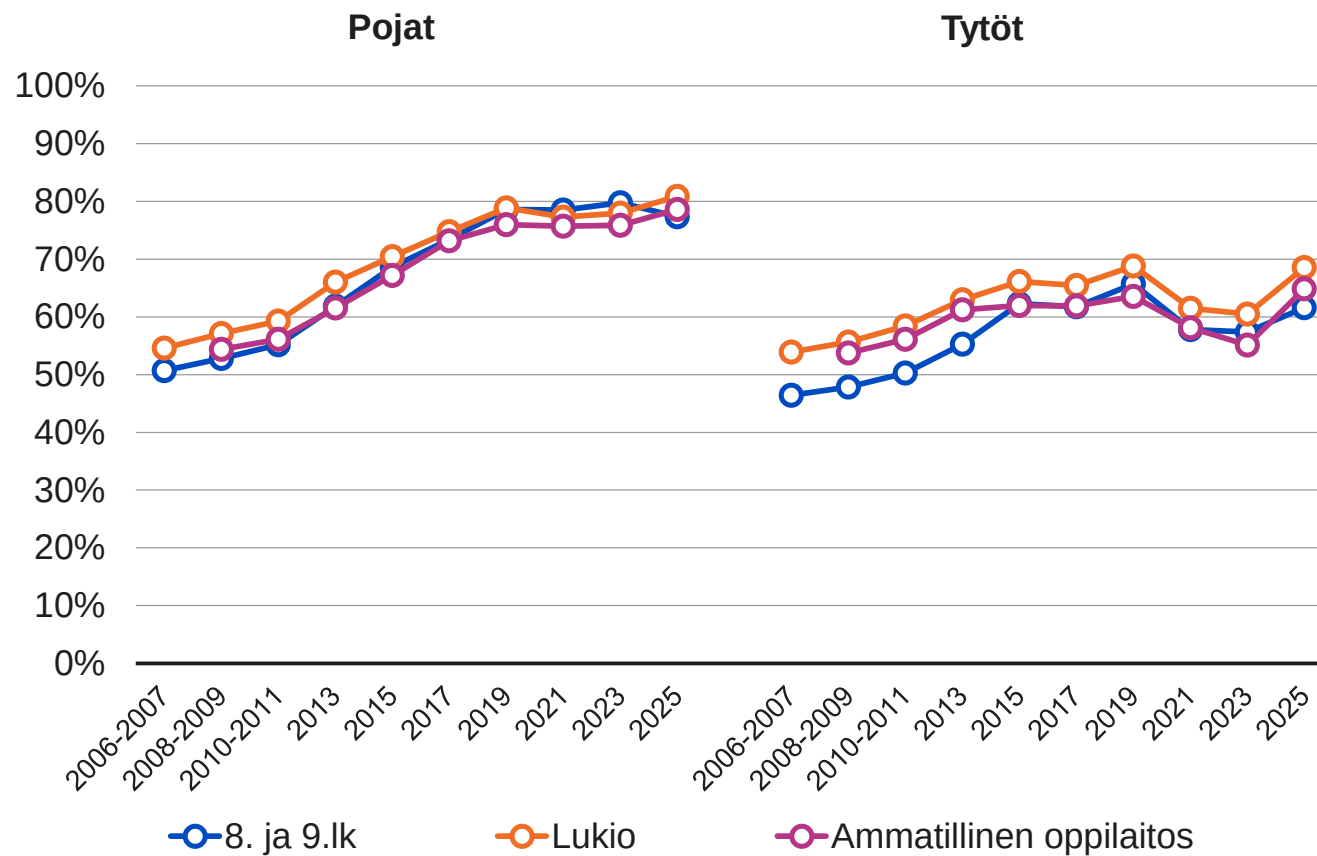
Ammatillinen oppilaitos
(N=10186)

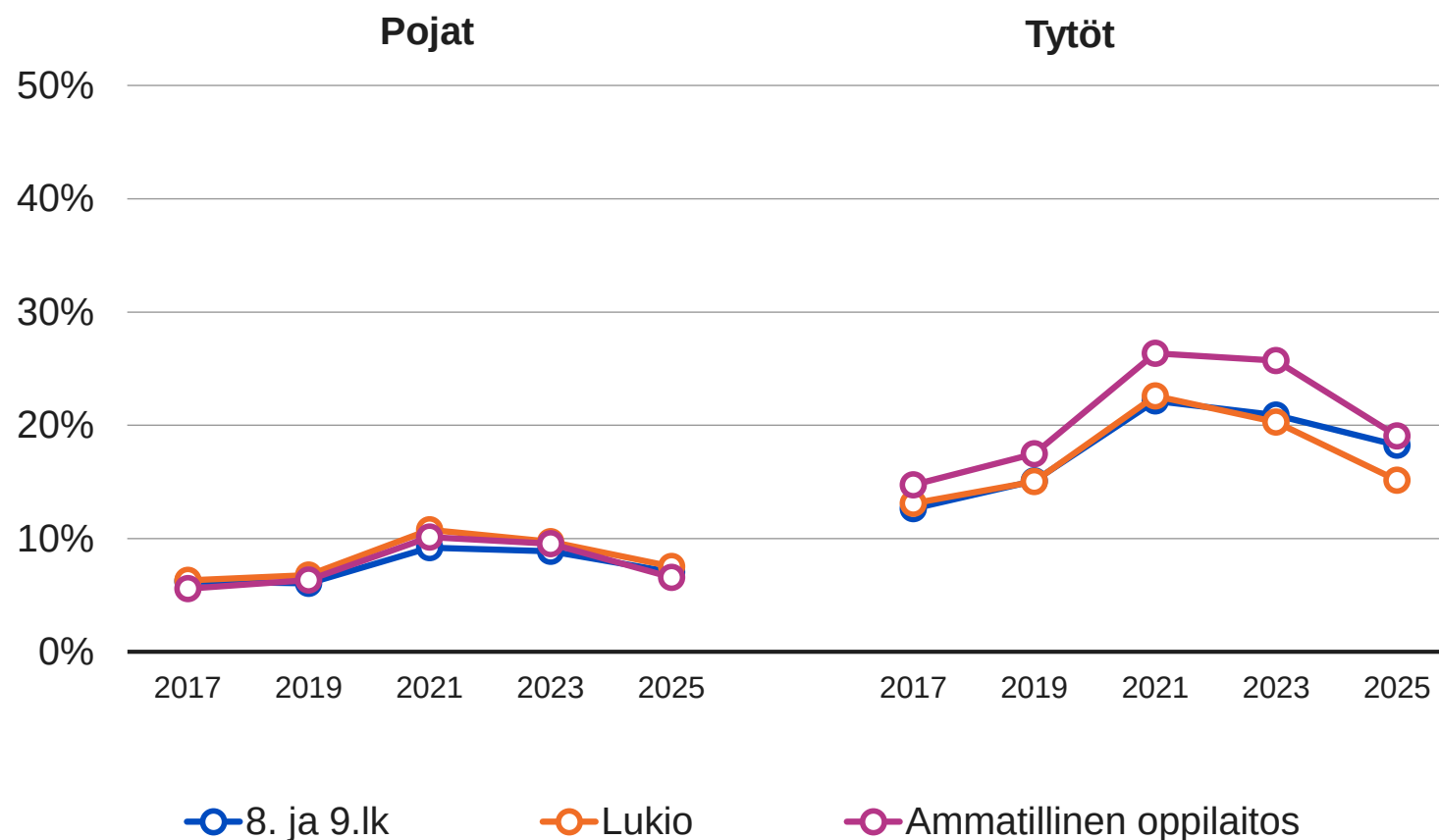
0 20 40 60 80 100
%

THL Kouluterveyskysely 2025

Niiden nuorten osuus, jotka voivat keskustella asioistaan vanhempiensa kanssa usein tai melko usein, sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2006–2025, %

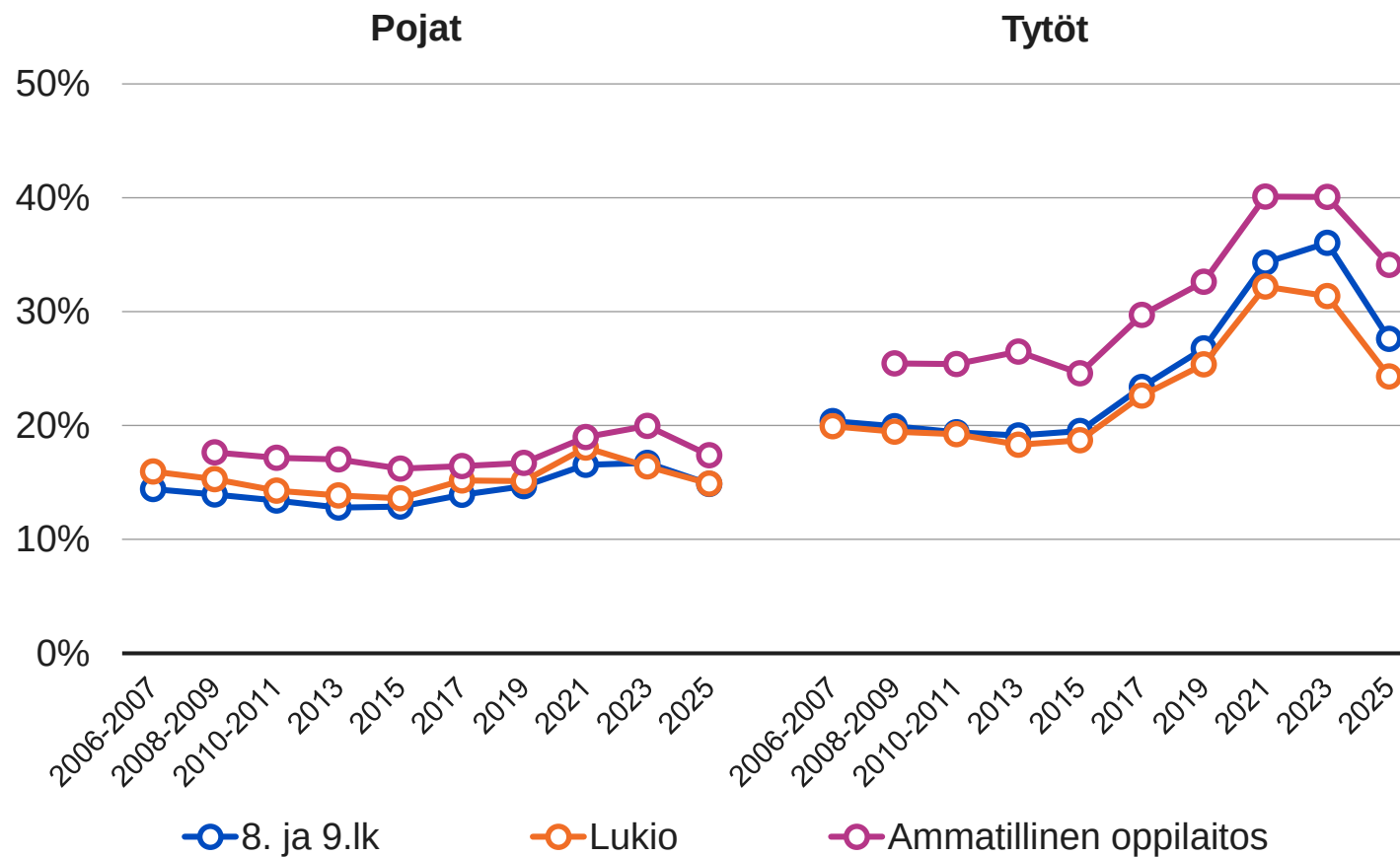
Itsensä yksinäiseksi tuntevien nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2017–2025, %

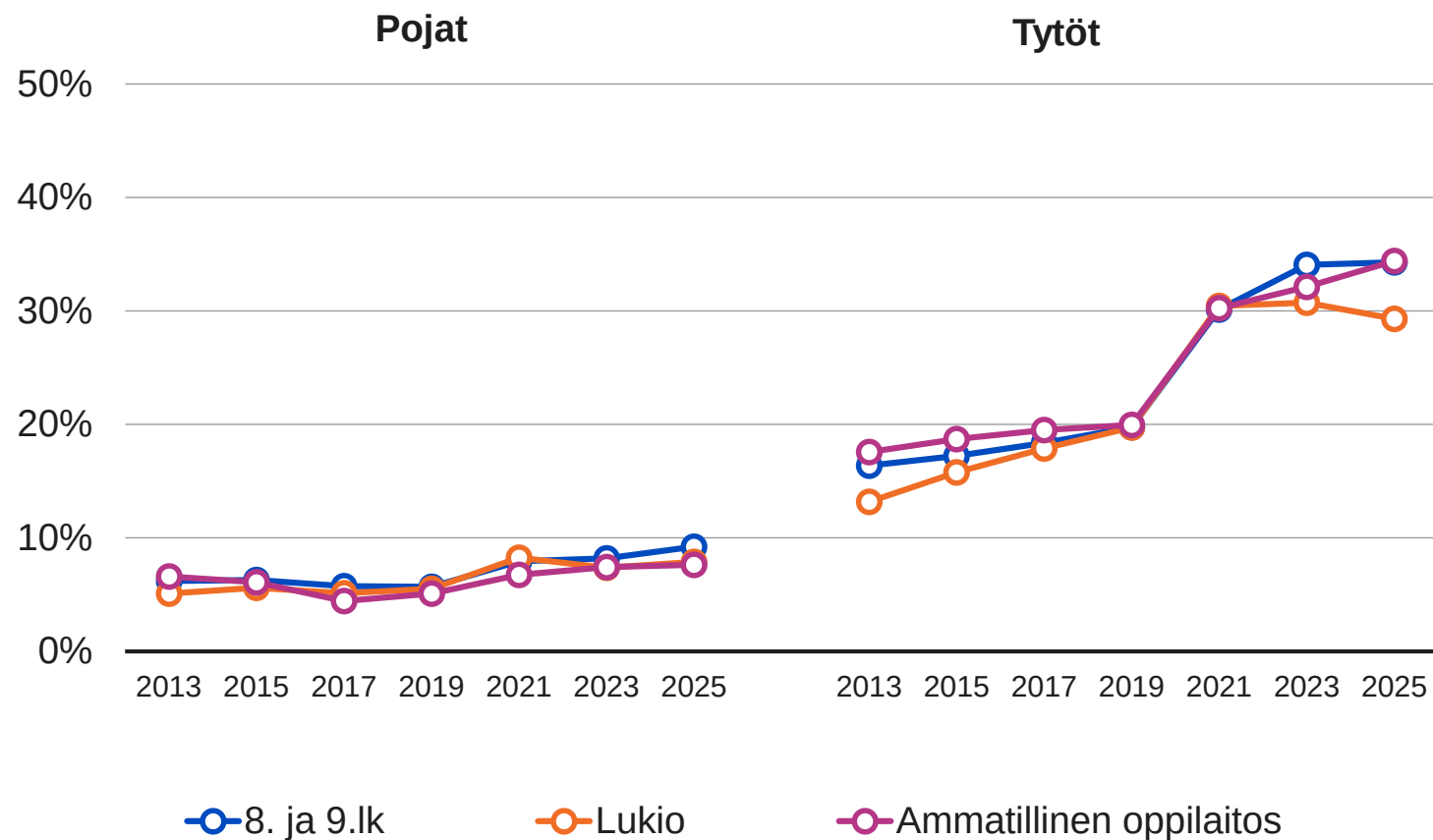

Kokemukset
terveydestä ja
mielen
hyvinvoinnista

Terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokeneiden nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2006–2025, %

Kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta kahden viime viikon aikana kokeneiden nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2013–2025, % (GAD7-summaindikaattori)

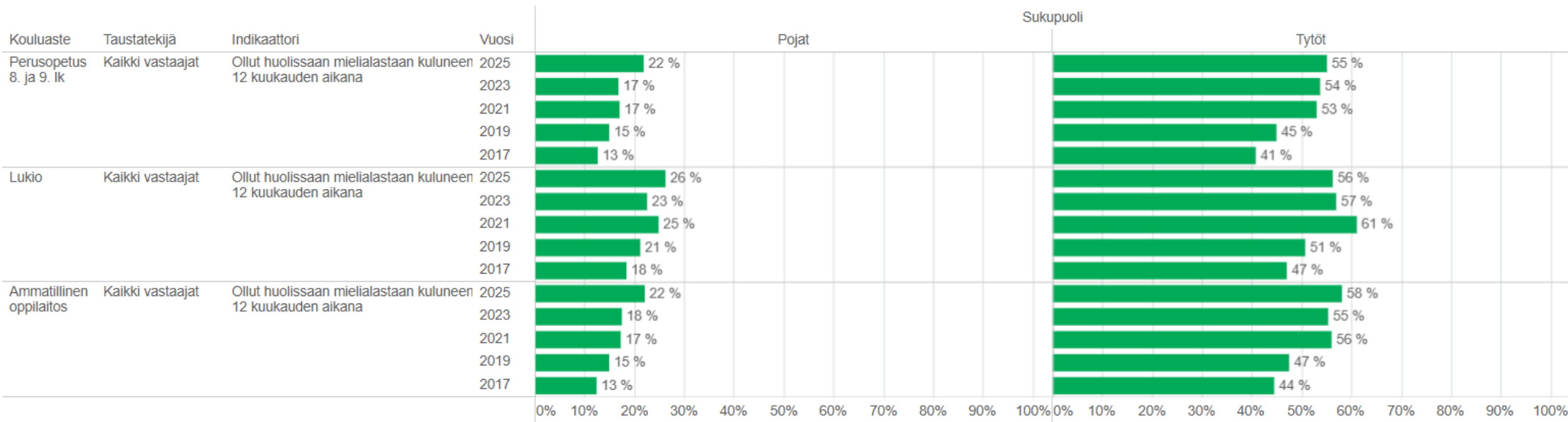
Kuinka usein seuraavat ongelmat ovat vaivanneet sinua lomakkeen täyttöä edeltäneen kahden viikon aikana?

- 1) Hermostuneisuuden, ahdistuneisuuden tai kireyden tunne
- 2) En ole voinut lopettaa tai hallita huolestumistani
- 3) Liiallinen huolestuneisuus erilaisista asioista
- 4) Vaikeus rentoutua
- 5) Niin levoton olo, että on vaikea pysyä aloillaan
- 6) Taipumus harmistua tai ärsyyntyä helposti
- 7) Pelko siitä, että jotakin kauheaa saattaisi tapahtua.

Vastausvaihtoehdot: 1) Ei lainkaan, 2) Useana päivänä, 3) Suurimpana osana päivistä, 4) Lähes joka päivä.

Ollut huolissaan mielialastaan kuluneen 12 kuukauden aikana, %

Koko maa

Lisätietoa:

Nuorten psykososiaalisen tuen arvioinnin tarve. Kiviruuusu ym. 2024.

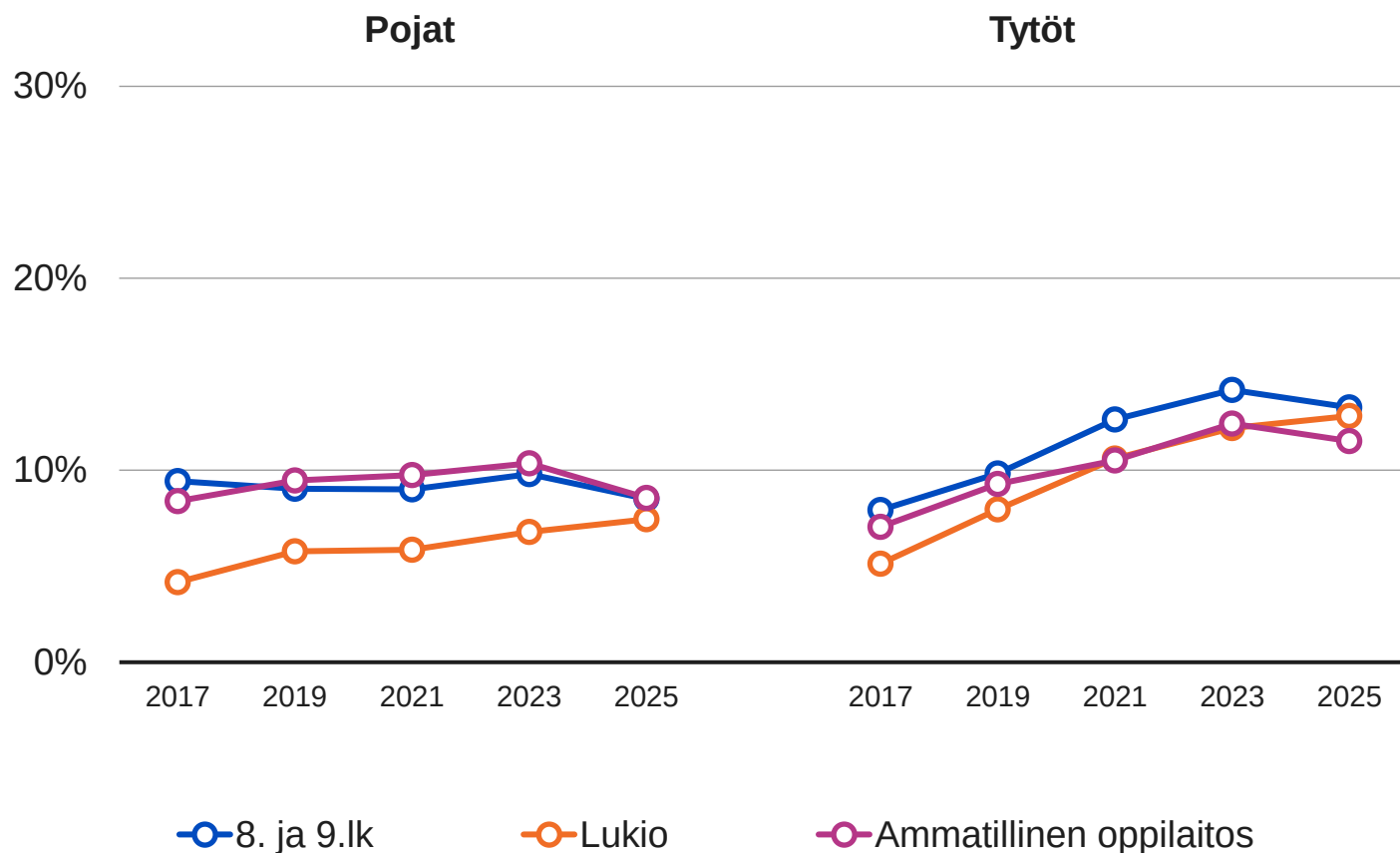
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-423-9>

THL:n sivuilta [Opiskeluhuollon suositukset ja oppaat](#)

Niiden nuorten osuus, joilla on liiallista netinkäyttöä, sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2017–2025, %.

(EIU-summaindikaattori)

Kuinka usein olet kokenut seuraavia asioita?

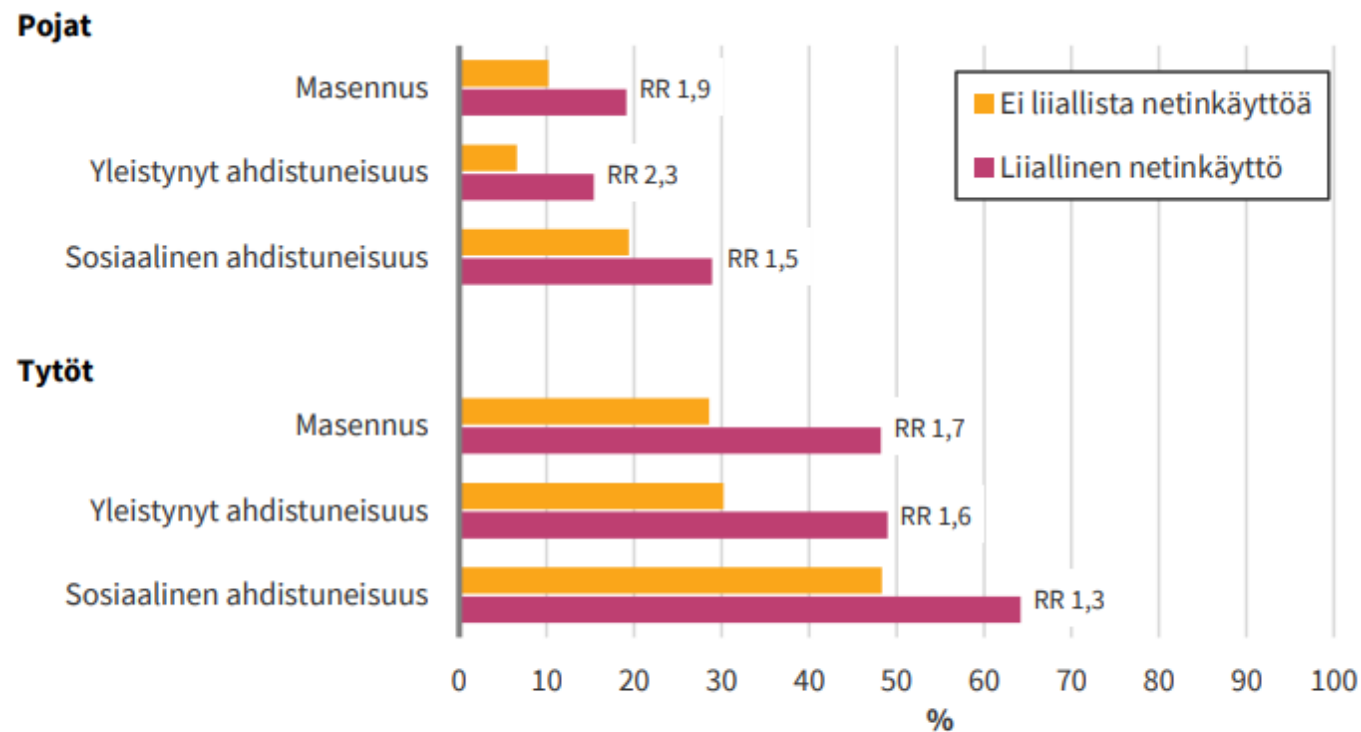
- Olen yrittänyt viettää vähemmän aikaa netissä, mutta en ole onnistunut
- Minun pitäisi viettää enemmän aikaa perheen, ystävien tai läksyjen parissa, mutta kaikki aika kuluu netissä
- Olen huomannut olevani netissä, vaikka minua ei ole oikeastaan edes huvittanut
- Olen tuntenut oloni hermostuneeksi, kun en ole päässyt nettiin
- En ole syönyt tai nukkunut netin takia

Vastausvaihtoehdot: 1) Hyvin usein, 2) Melko usein, 3) Ei kovin usein, 4) Ei koskaan.

Liiallista netin käyttöä kartoitettiin EIU-mittarilla (Excessive Internet Use).

Netillä tarkoitetaan tässä yhteydessä erilaisilla laitteilla (kuten kännykkä, tabletti, tietokone, televisio) käytettäviä sovelluksia, pelejä, elokuvia tai ohjelmia. Netin käyttöä ovat myös sosiaalinen media ja verkkopalvelut.

Liiallisella netinkäytöllä on yhteys mielenterveyden ongelmiin (Kiviruusu & Paavonen 2024)

RR = Riskisuhde

Lähde: Kouluterveyskysely 2023 (8.-9. lk., lukio ja AOL yhdistetty aineisto)

Kuvio 3. Liiallisen netinkäytön yhteys mielenterveyden ongelmiin nuorilla.

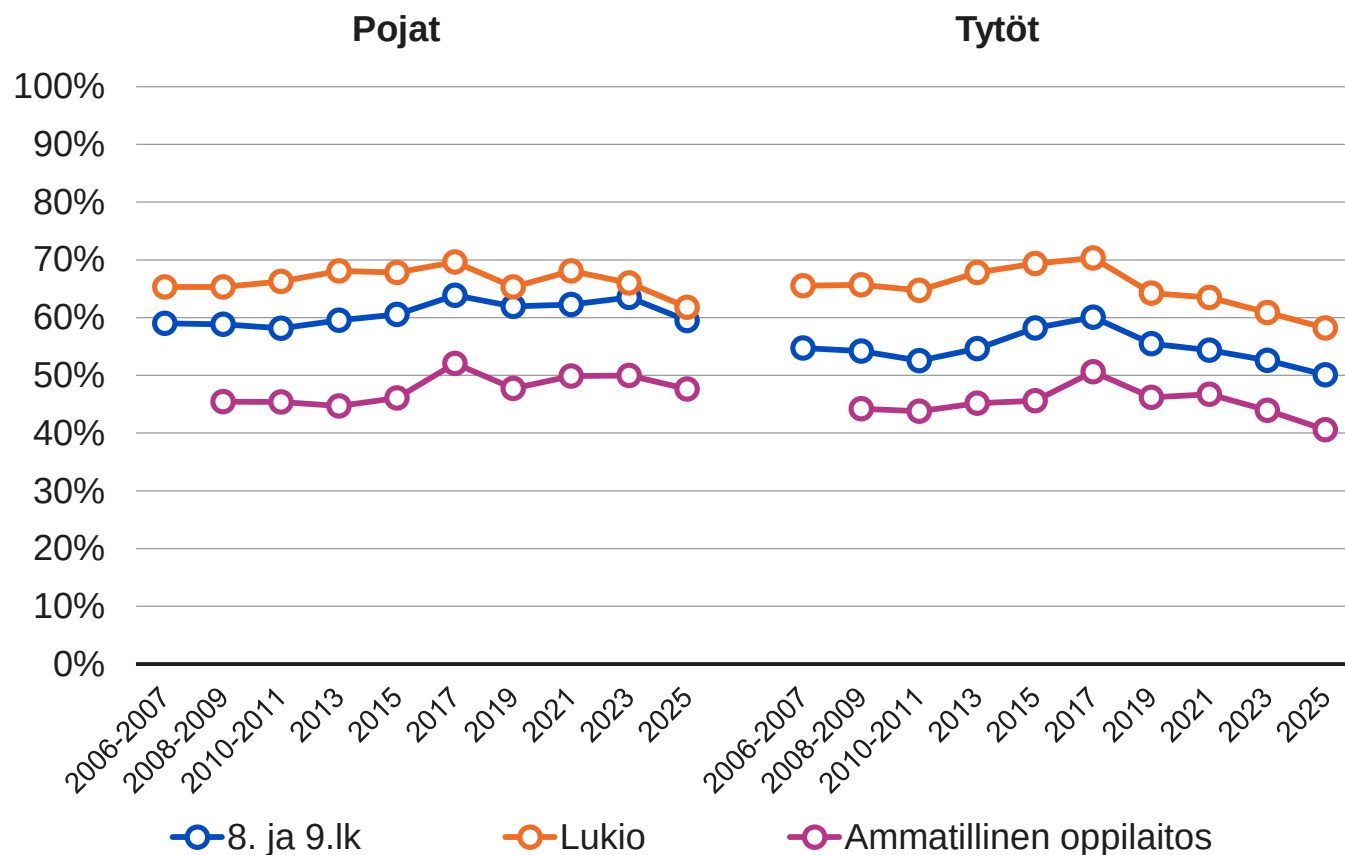
3.10.2025

Liiallinen netinkäyttö nuorilla : yleistyminen sekä yhteydet hyvinvointiin ja opiskelun haasteisiin Kouluterveyskyselyssä 2017–2023
Kiviruusu, Olli; Paavonen, Juulia (2024). <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-328-7>

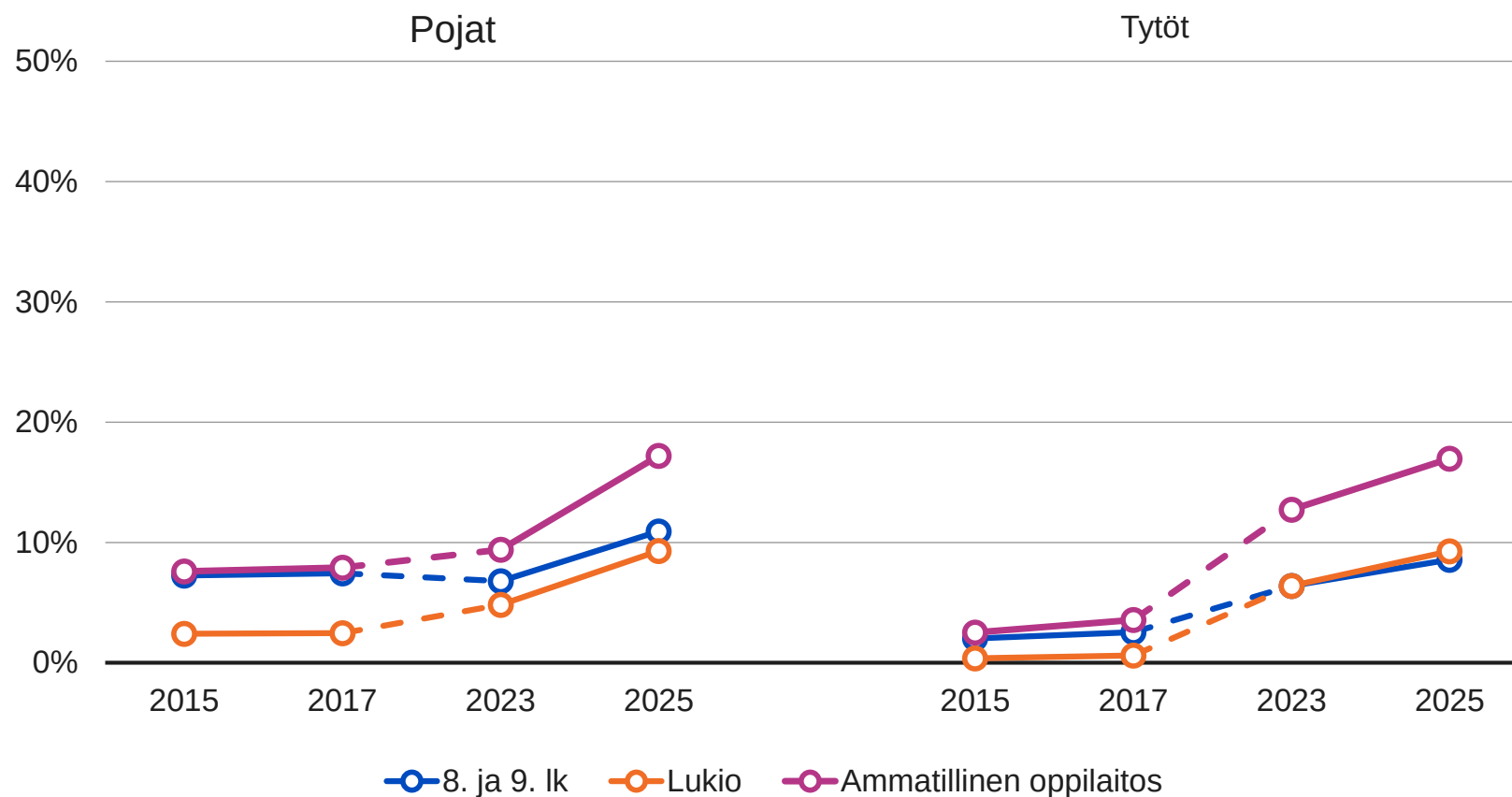
Aamupala,
koululounas,
nukkuminen
ja liikkuminen

Joka arkipäivä aamupalaa syövien nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2006–2025, %

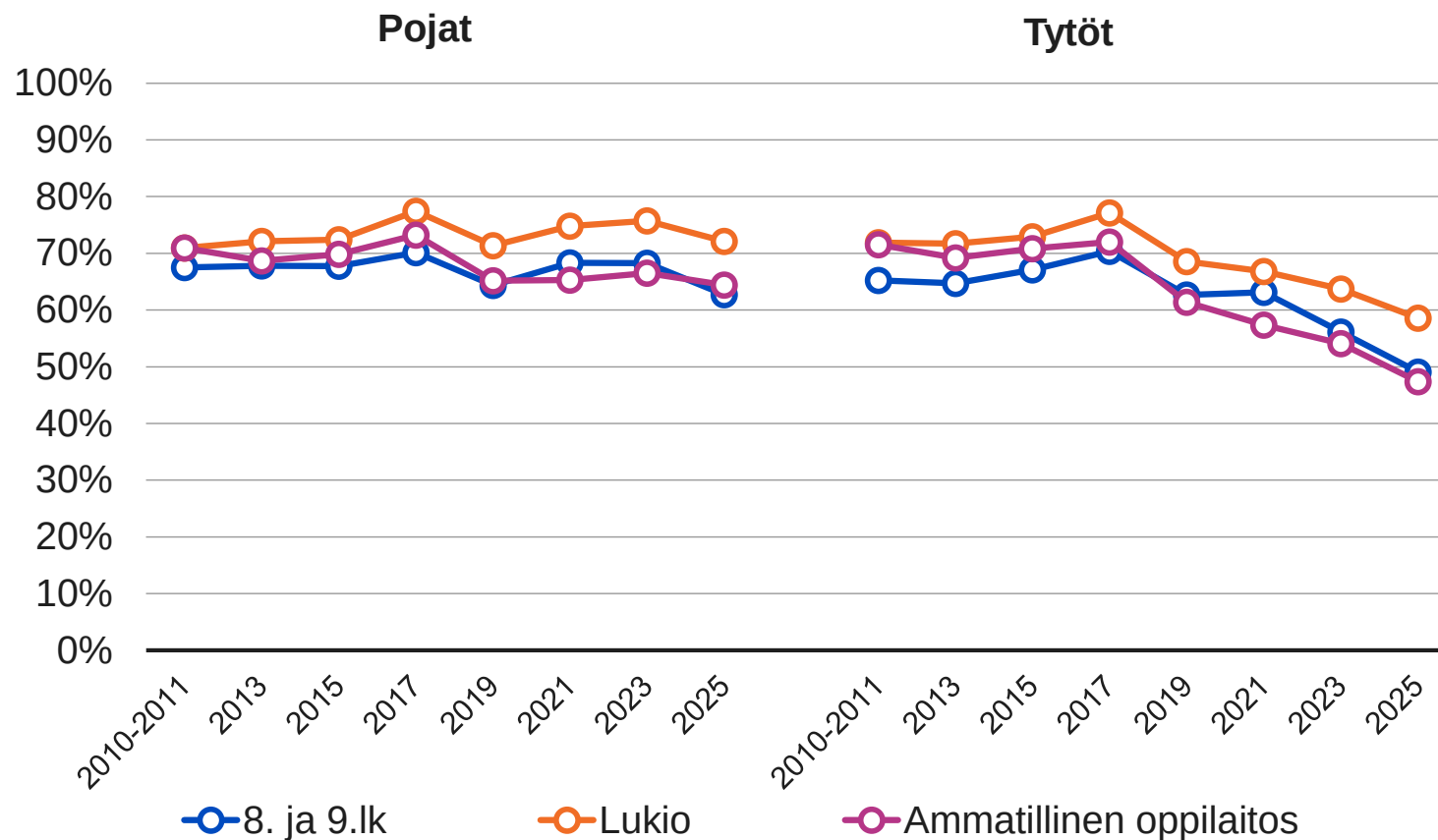
Juo energiajuomaa lähes päivittäin %, 2015-2025

Juo energiajuomia
vähintään yhtenä päivänä
viikossa

Lukio pojat 55 %
Lukio tytöt 59 %
Amm. opp. pojat 73 %
Amm. opp. tytöt 72 %

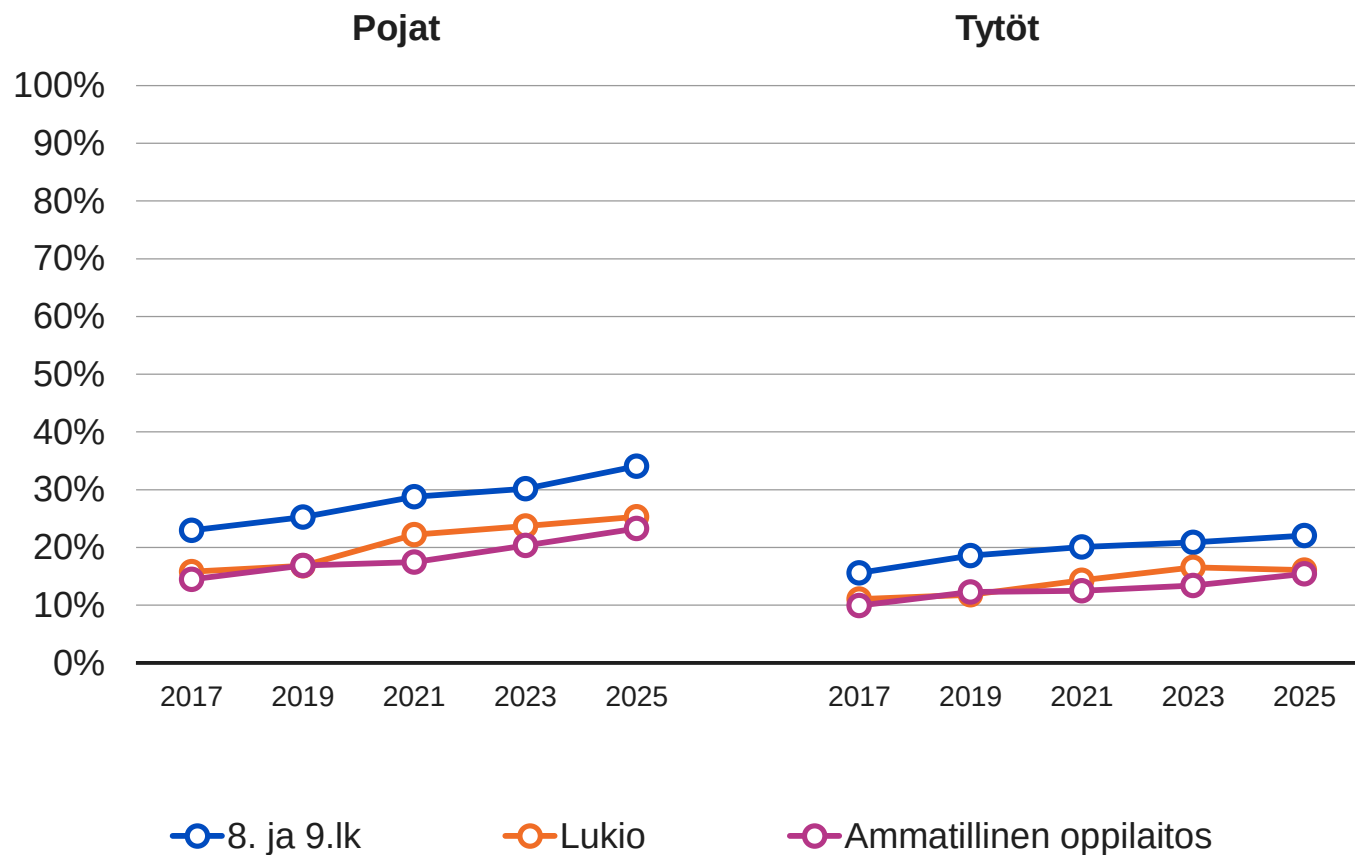
Koululounaan päivittäin syövien nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2010–2025, %

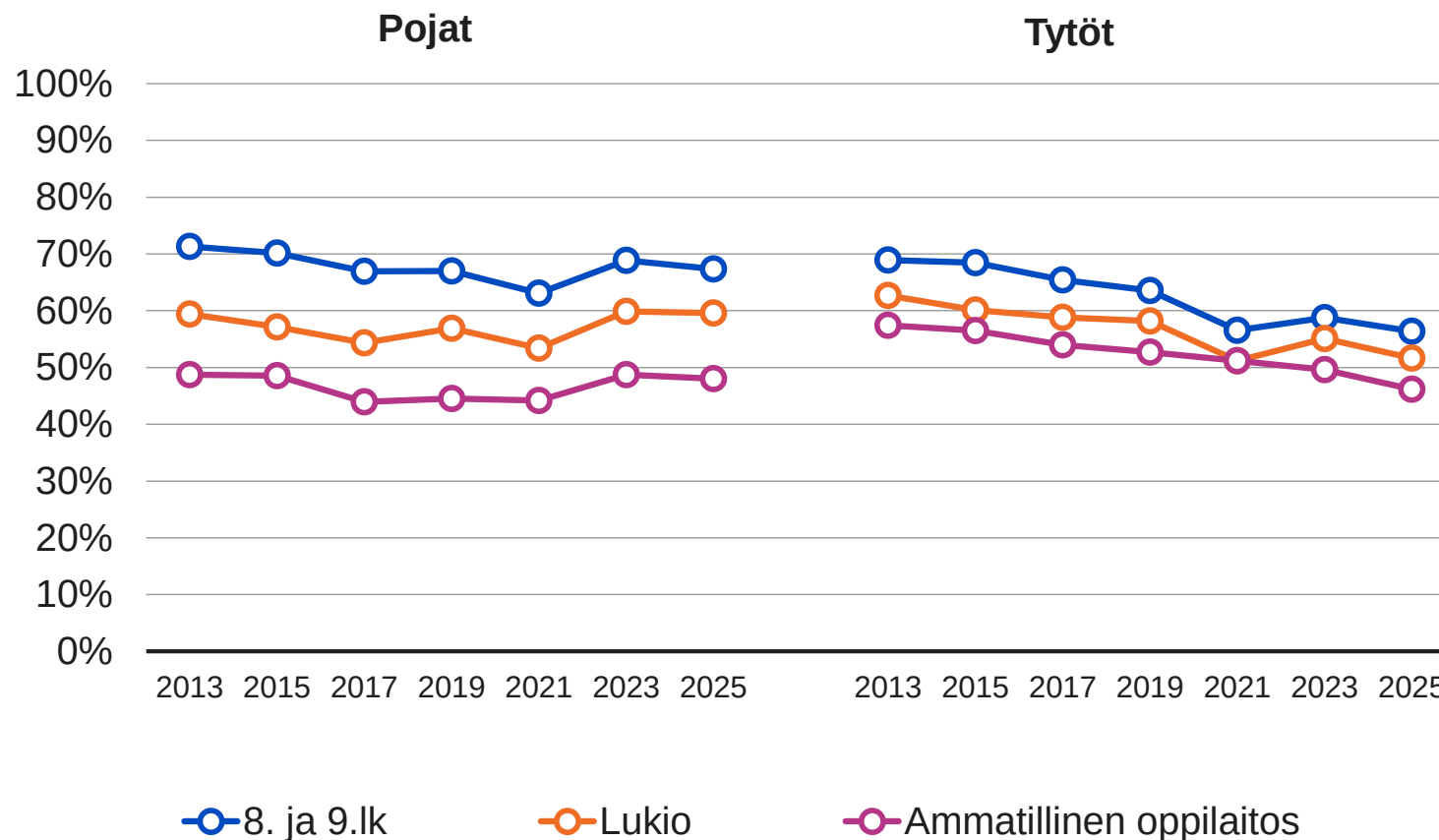
Vinkki!

Ks. TEAvisarin
[toisen asteen](#)
[tiedonkeruun](#)
[perustaulukot](#)

Vähintään tunnin päivässä liikkuvien nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2017–2025, %

Arkisin vähintään kahdeksan tuntia nukkuvien nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2013–2025, % (Summaindikaattori)

Terveyttä edistäviä elintapoja -summaindikaattori %

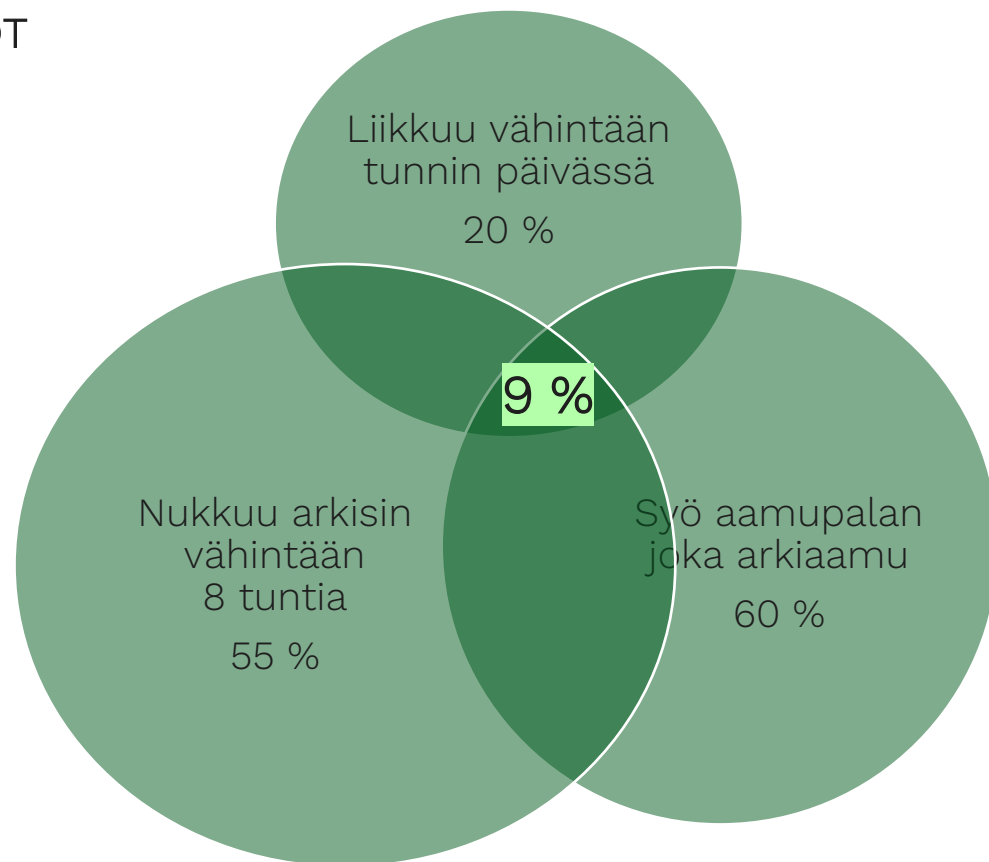
Perusopetuksen 8. ja 9. luokkien oppilaat, lukioden ja ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat:

- Syö aamupalaa joka arkipäivä
- Liikkuu vähintään tunnin päivässä
- Nukkuu vähintään 8 tuntia yössä

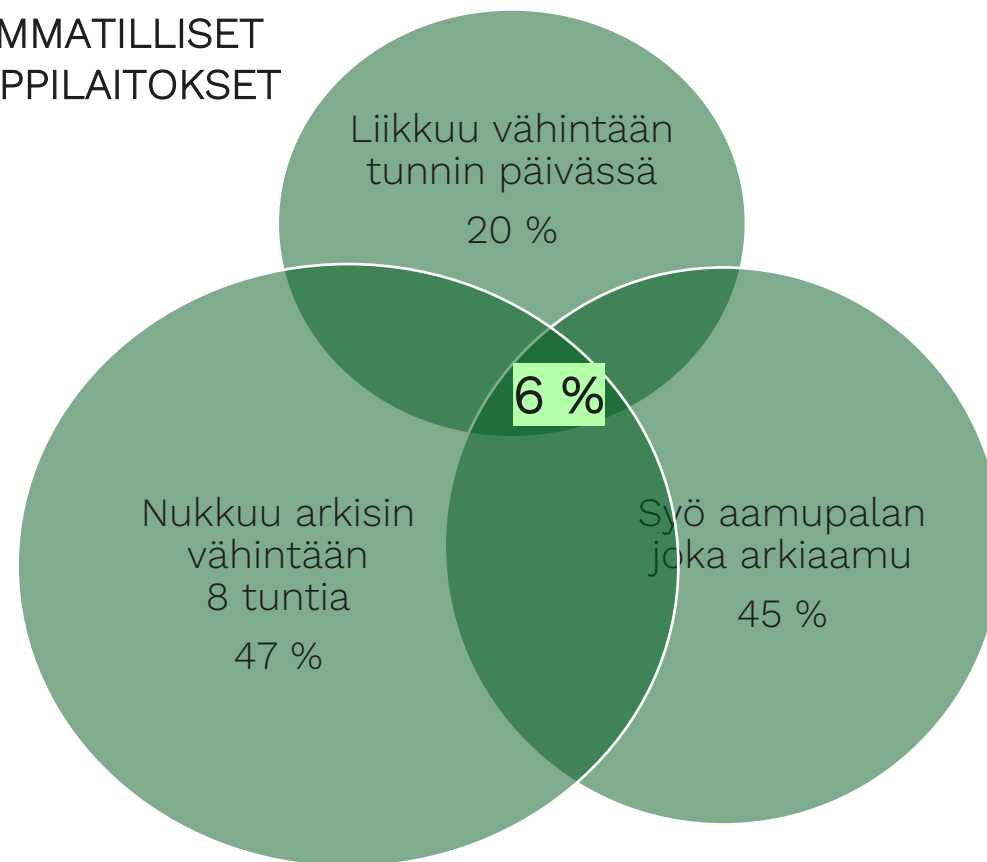
Mukana laskennassa ovat vain kaikkiin kolmeen kysymykseen vastanneet.

Terveyttä edistäviä elintapoja, Kouluterveyskysely 2025

LUKIOT

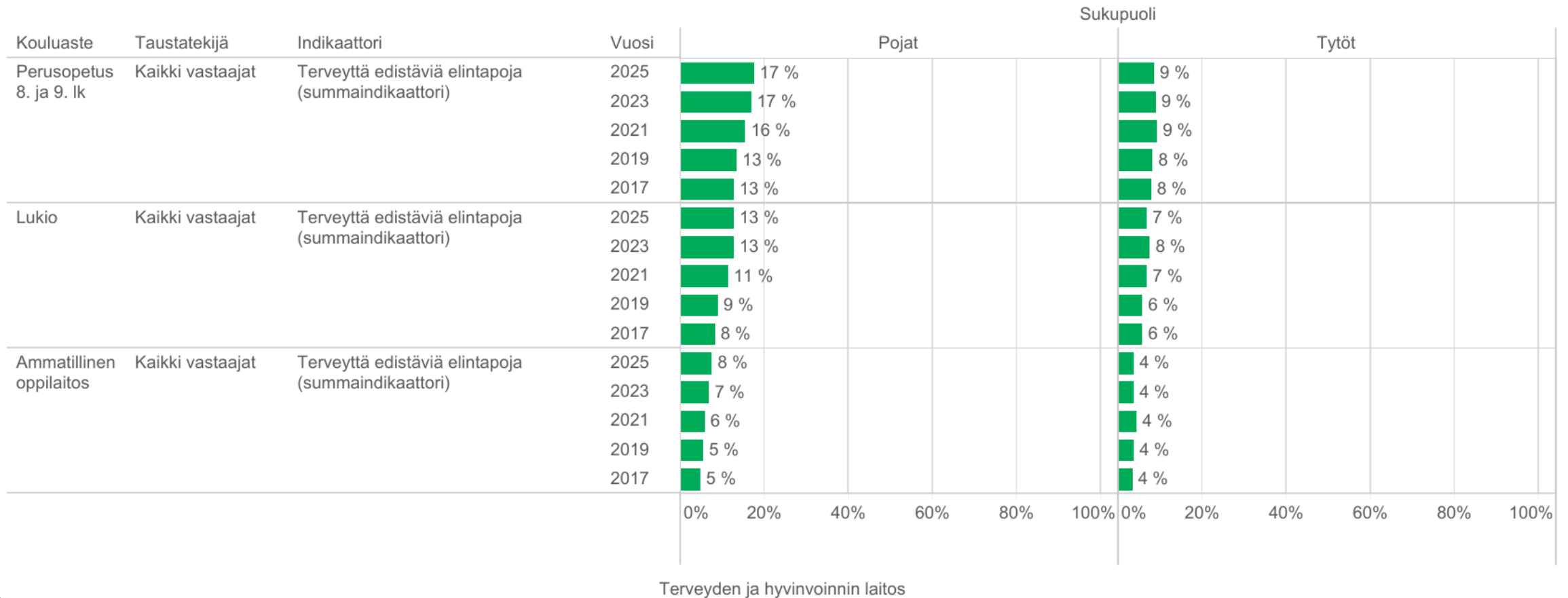

AMMATILLISET OPPILAITOKSET

Terveyttä edistäviä elintapoja -summaindikaattori, 2017–2025 %

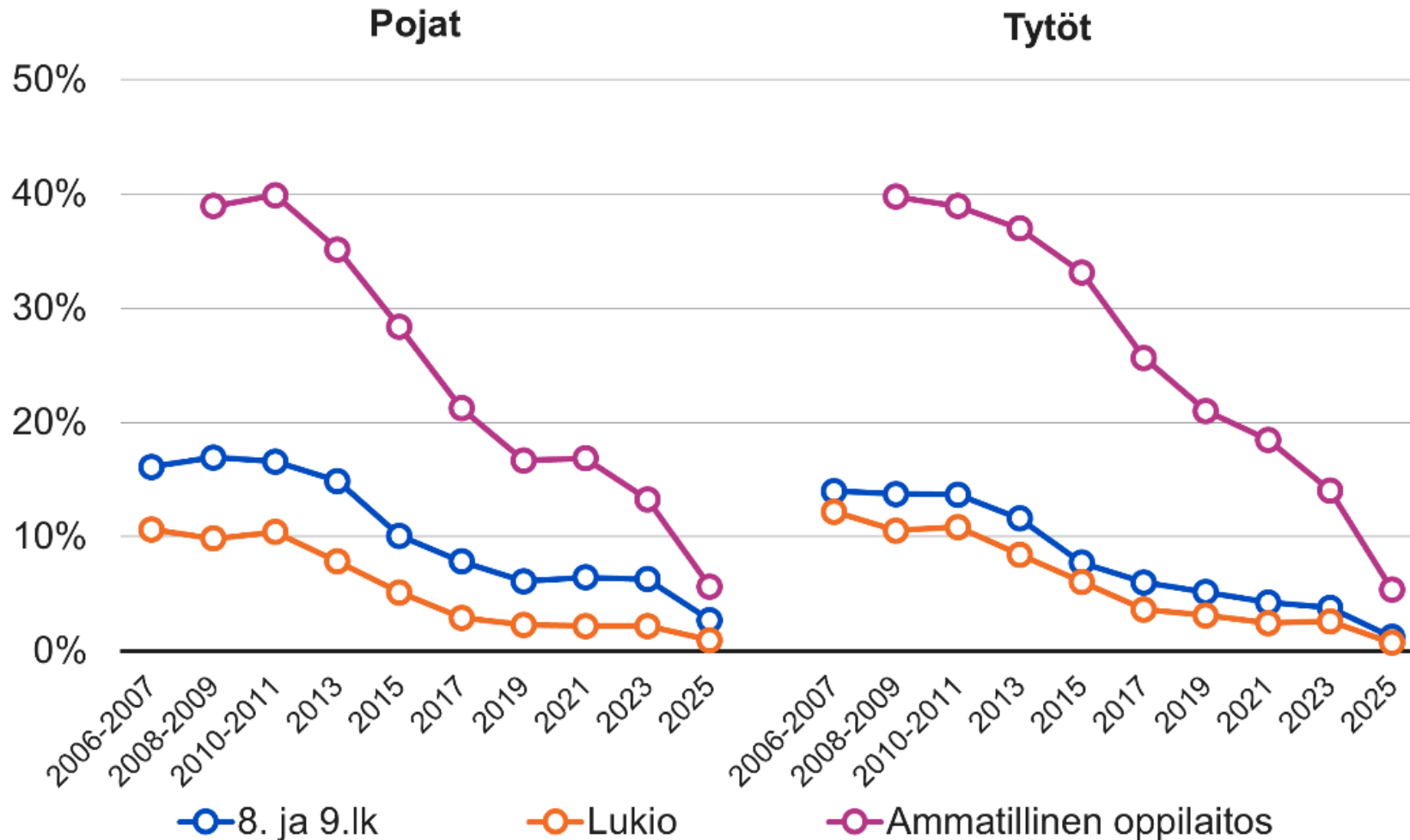
Koko maa

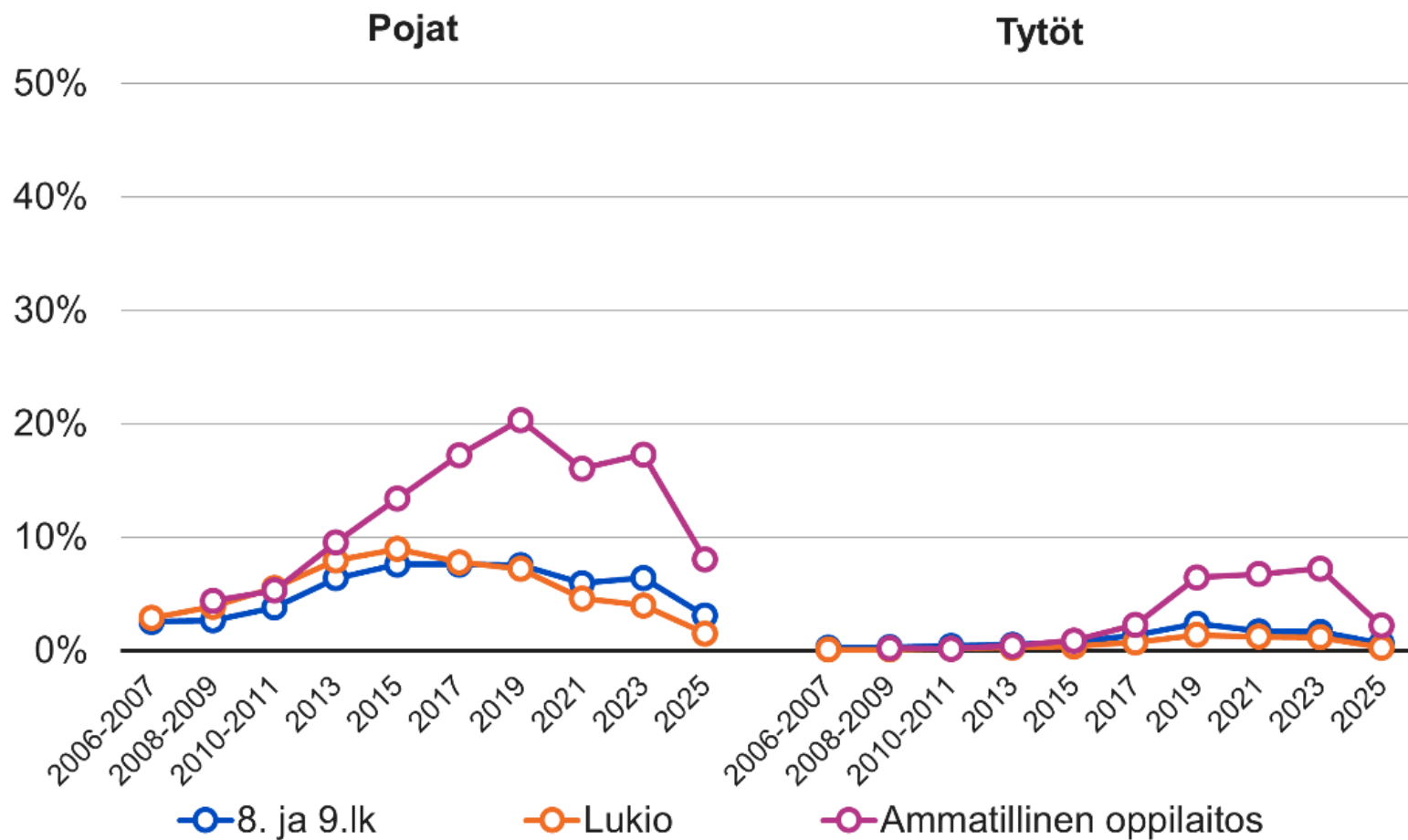

Tupakka- ja nikotiini- tuotteiden käyttö, alkoholi ja kannabis

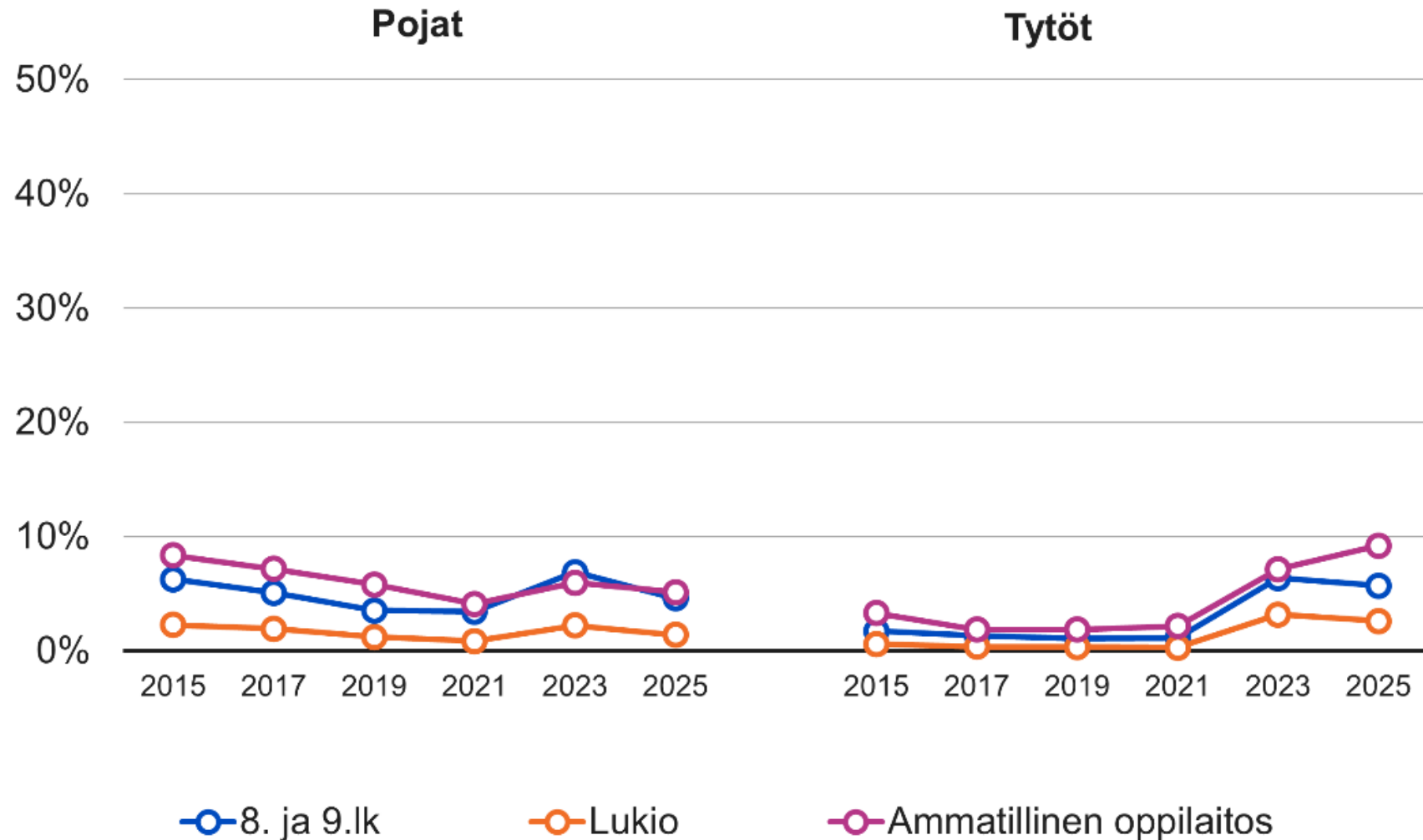
Päivittäin tupakoivien nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2006–2025, %.

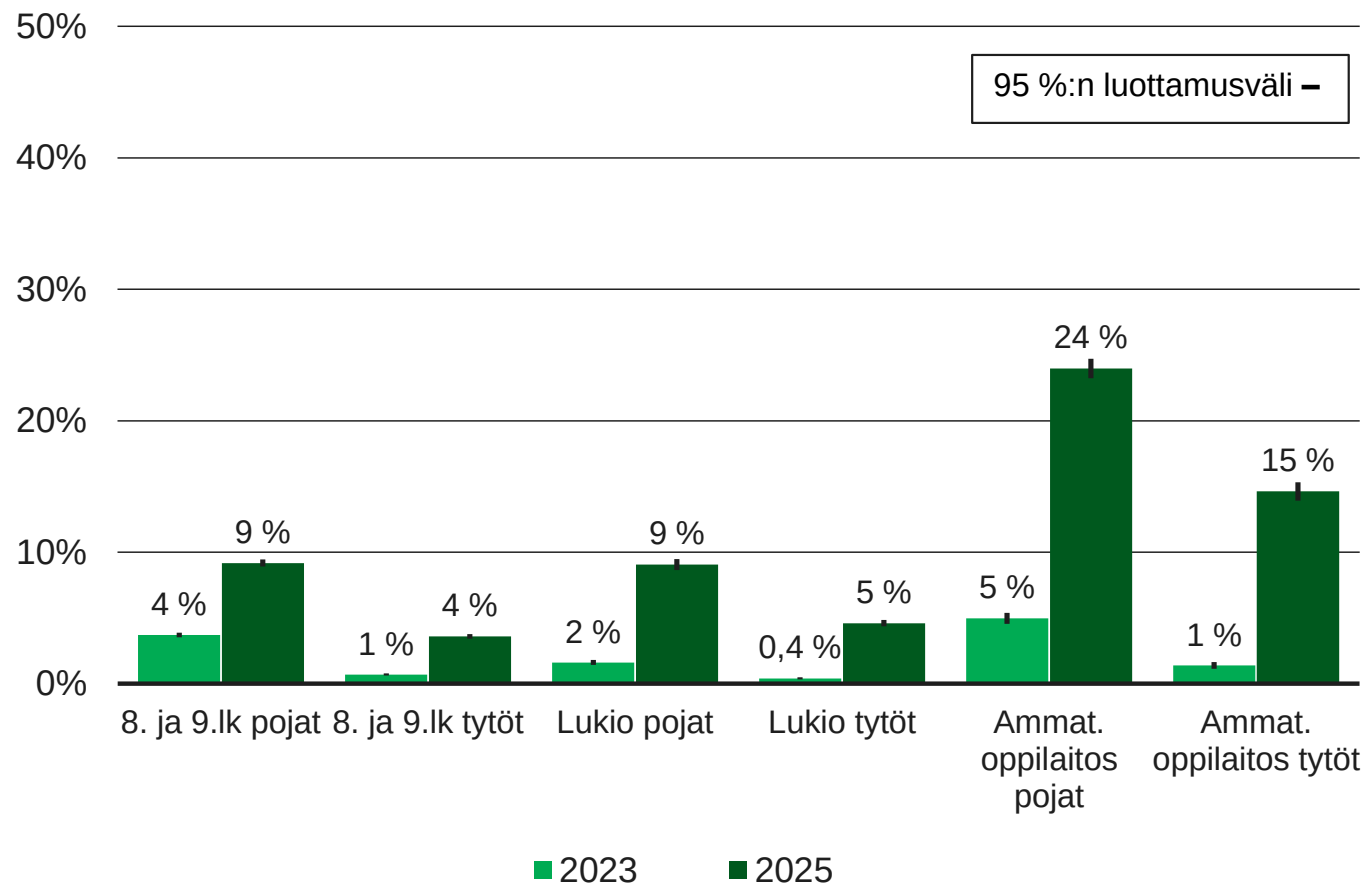
Päivittäin nuuskaavien nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2006–2025, %.

Sähkösavukkeita päivittäin käyttävien nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2015–2025, %.

Nikotiinipusseja päivittäin käyttävien nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuonna 2023 ja 2025, %

Nikotiinipusseja käyttävien nuorten osuus on kasvanut

”Nikotiinipussien päivittäisen käytön yleistyminen nuorilla on hälyttävää.

Tupakka- ja nikotiinituotteiden myynnin ikärajaa tulisi nostaa kiireellisesti 20 ikävuoteen”, sanoo THL:n erityisasiantuntija Hanna Ollila.

Lisätietoa: Tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö ja hankintatavat nuorilla 2017–2025. Ollila & Ruokolainen (2025). <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-584-7>

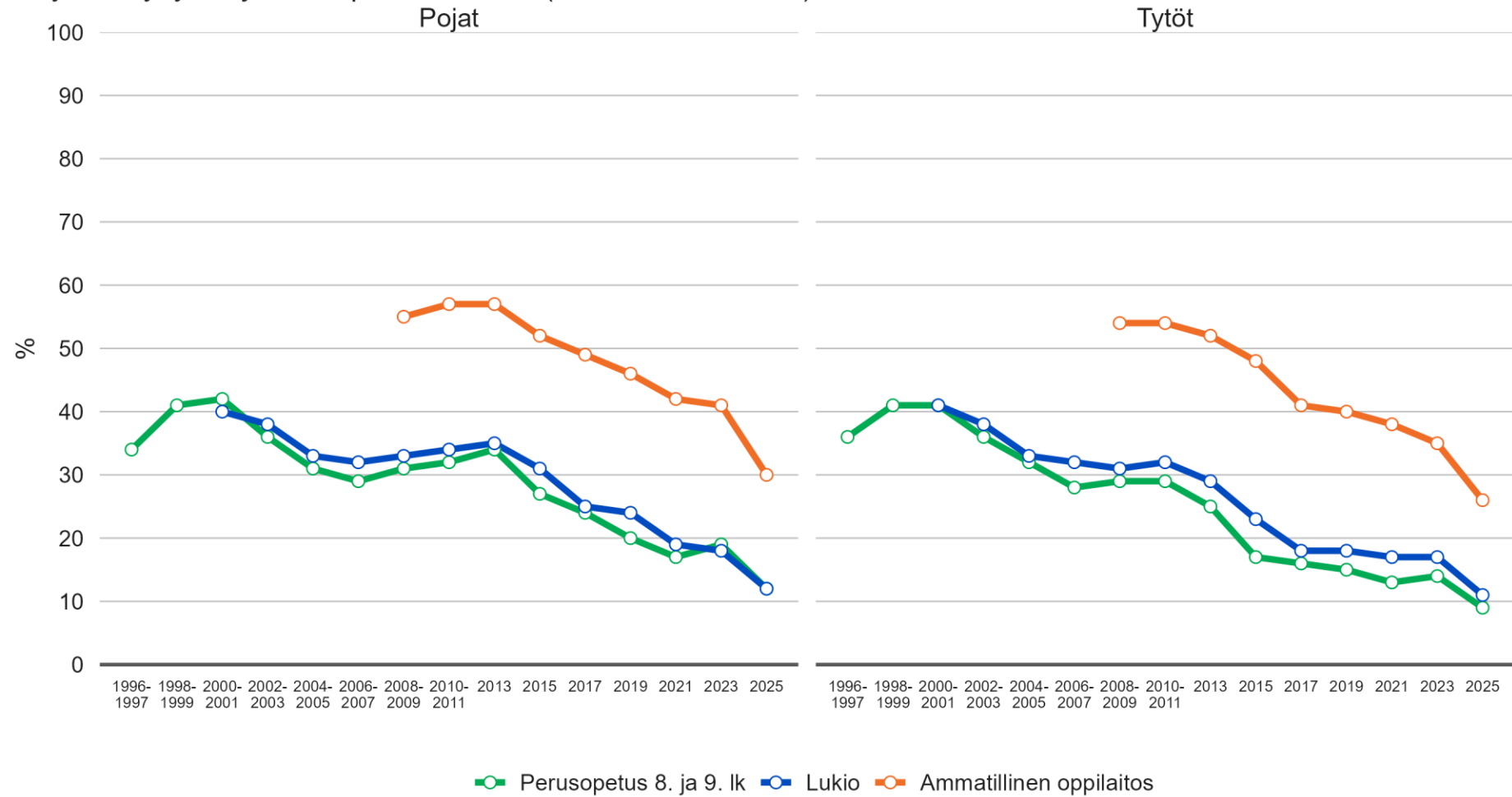

3.10.2025

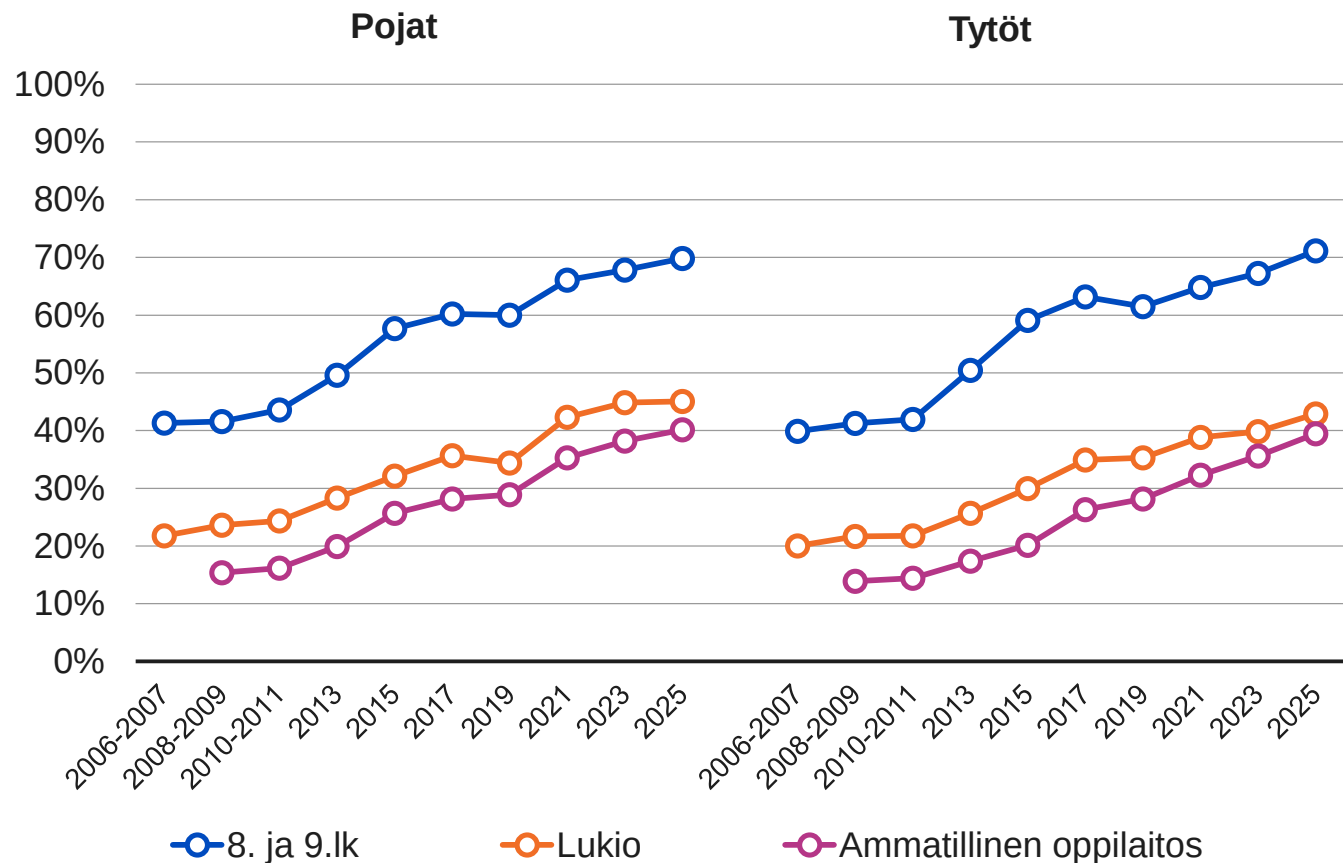
”Nikotiinituotteet ovat nuorille aina haitallisia. Tupakkalaki mahdollistaa edelleen huomattavan paljon nikotiinia ja houkuttelevia makuaineita sisältävien nikotiinipussien myynnin.

Elokuun alusta alkaen kouluissa ja oppilaitoksissa on kuitenkin aiempaa paremmat mahdollisuudet puuttua nikotiinipussien ja sähkösavukkeiden käyttöön, kun myös tupakan vastikkeiden hallussapito on kielletty alle 18-vuotialta”, Ollila jatkaa.

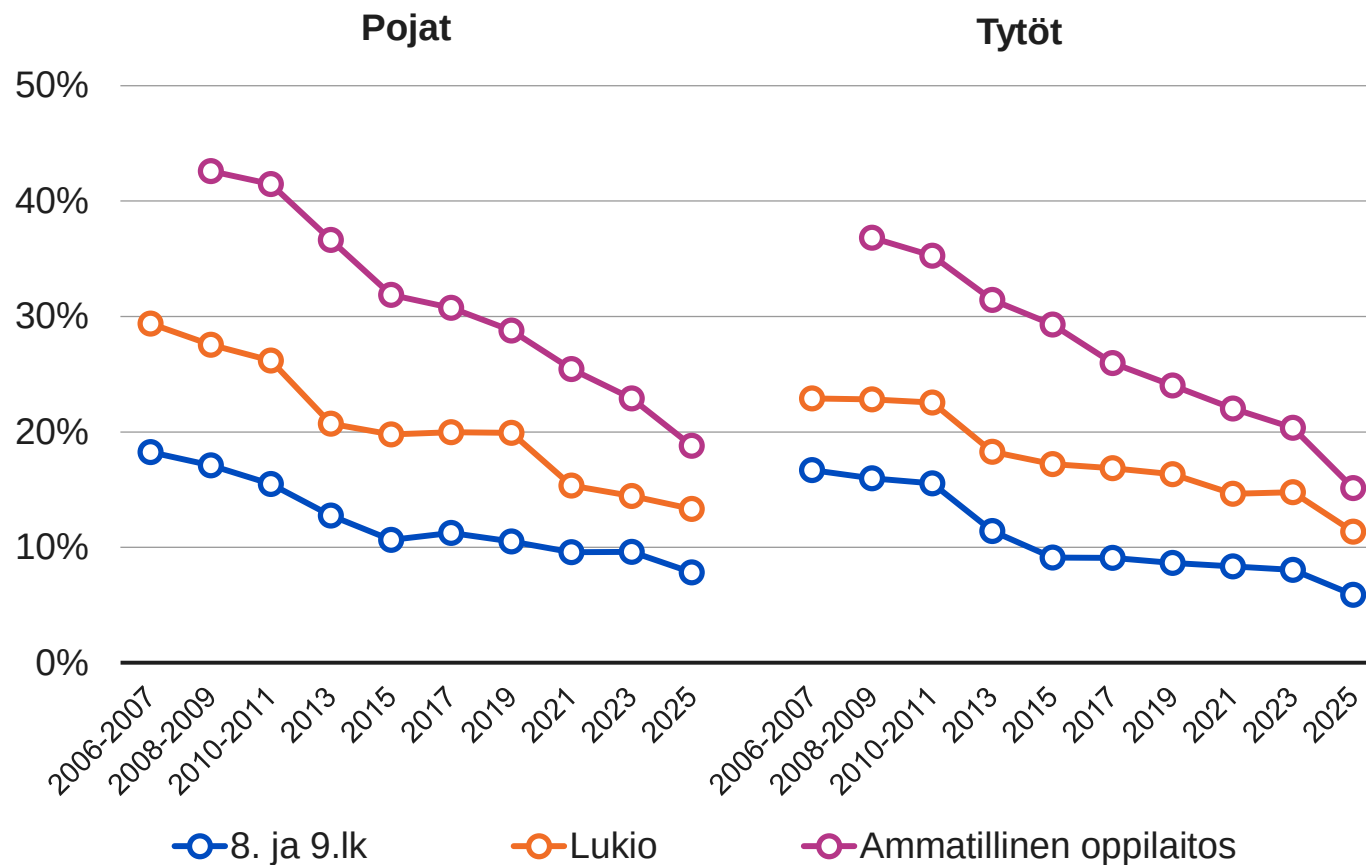
Käyttää nykyisin jotain tupakkatuotetta (summaindikaattori), %

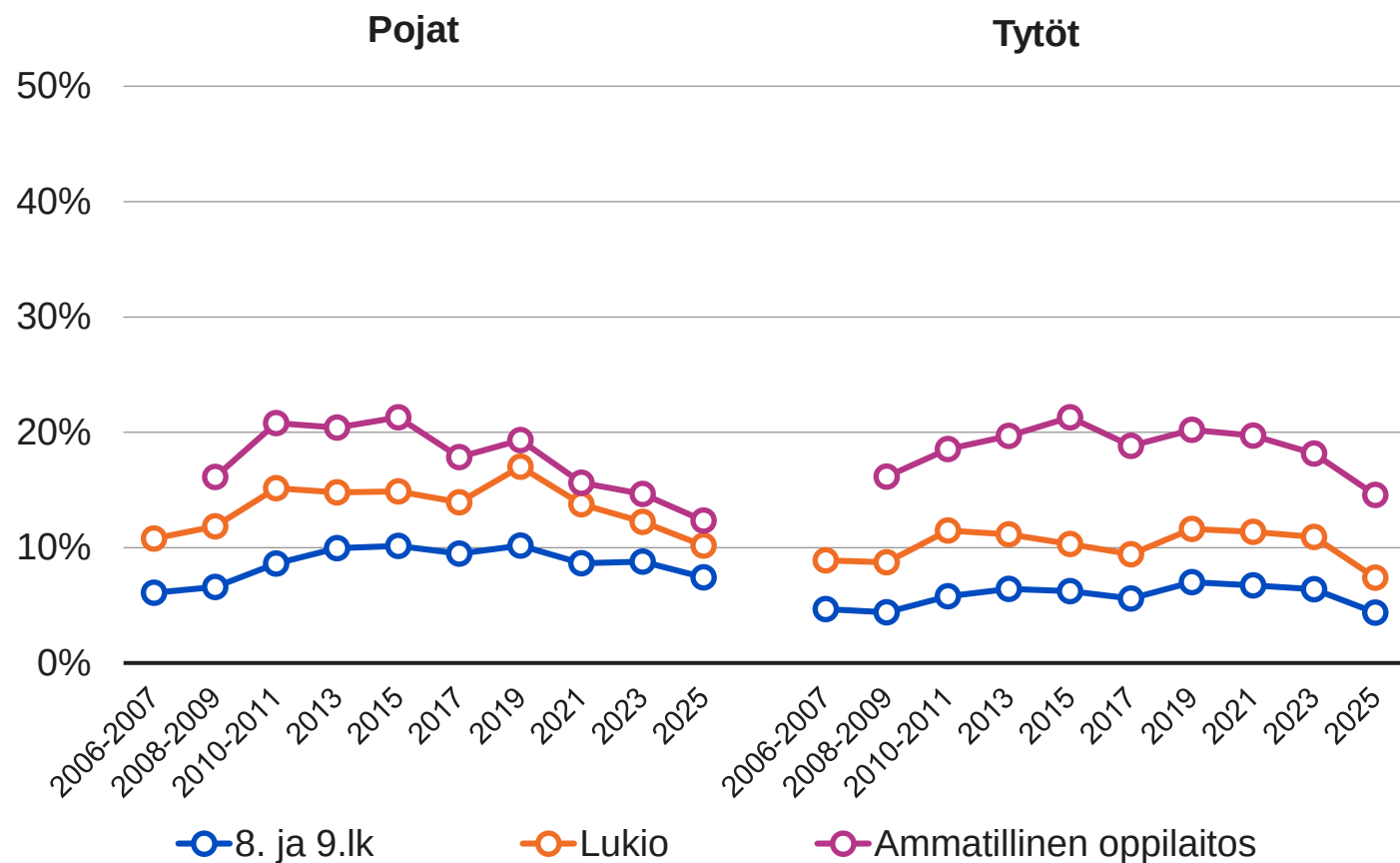
Niiden nuorten osuus, jotka eivät käytä alkoholia, sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2006–2025, %

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa olleiden nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2006–2025, %

Kannabista vähintään kerran kokeilleiden nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2006–2025, %

Kiusaamisen ja väkivallan kokemukset

Kiusaamisen yleisyydestä tiiviisti (2025)

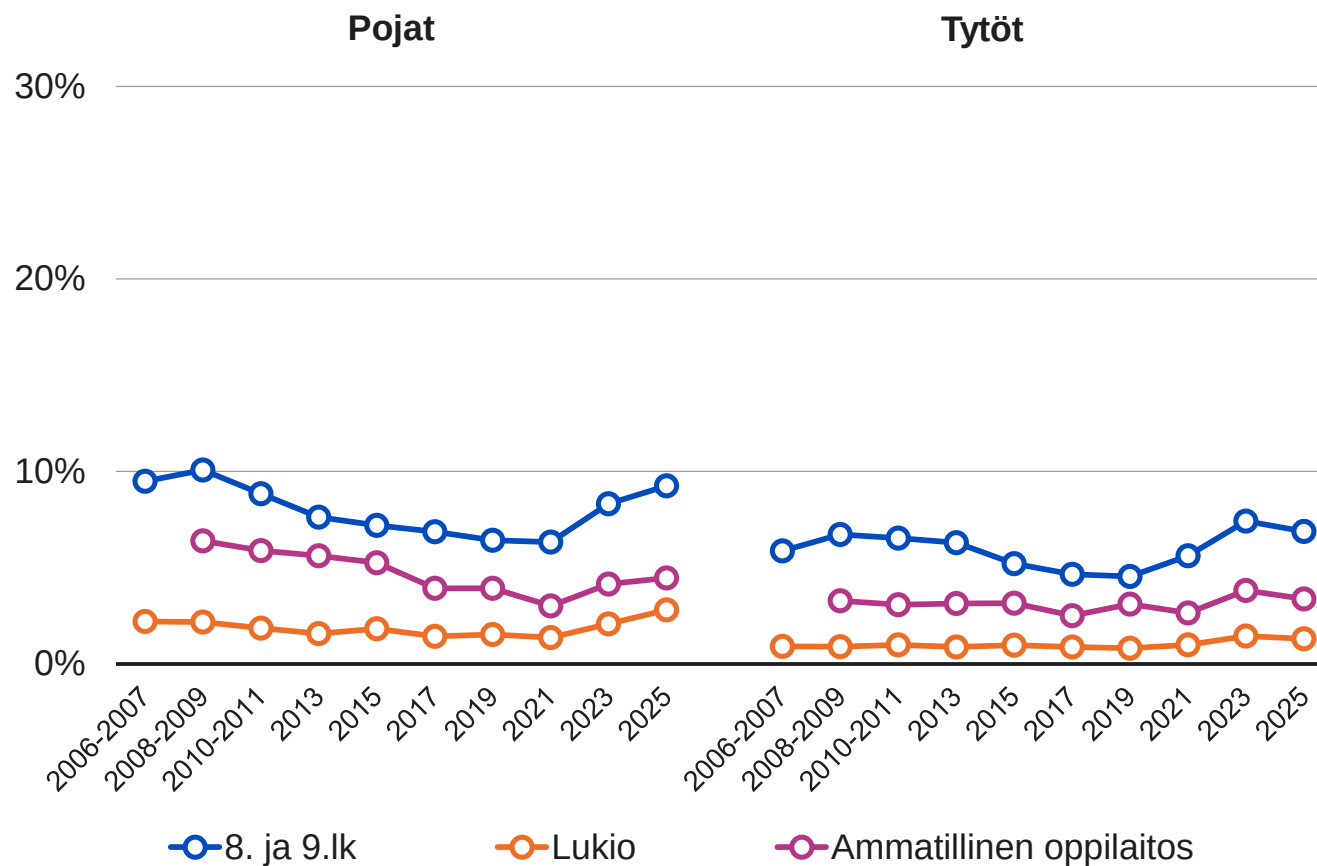
Kiusattu vähintään kerran viikossa:

- Perusopetus 8. ja 9. lk oppilaat: 8 %
- Lukioden 1. ja 2. v. opiskelijat: 2 %
- Ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. v. opiskelijat: 4 %

Osallistunut kiusaamiseen vähintään kerran viikossa:

- Perusopetus 8. ja 9. lk oppilaat: 4 %
- Lukioden 1. ja 2. v. opiskelijat: 1 %
- Ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. v. opiskelijat: 3 %

Koulukiusaamista vähintään kerran viikossa kokeneiden nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2006–2025, %

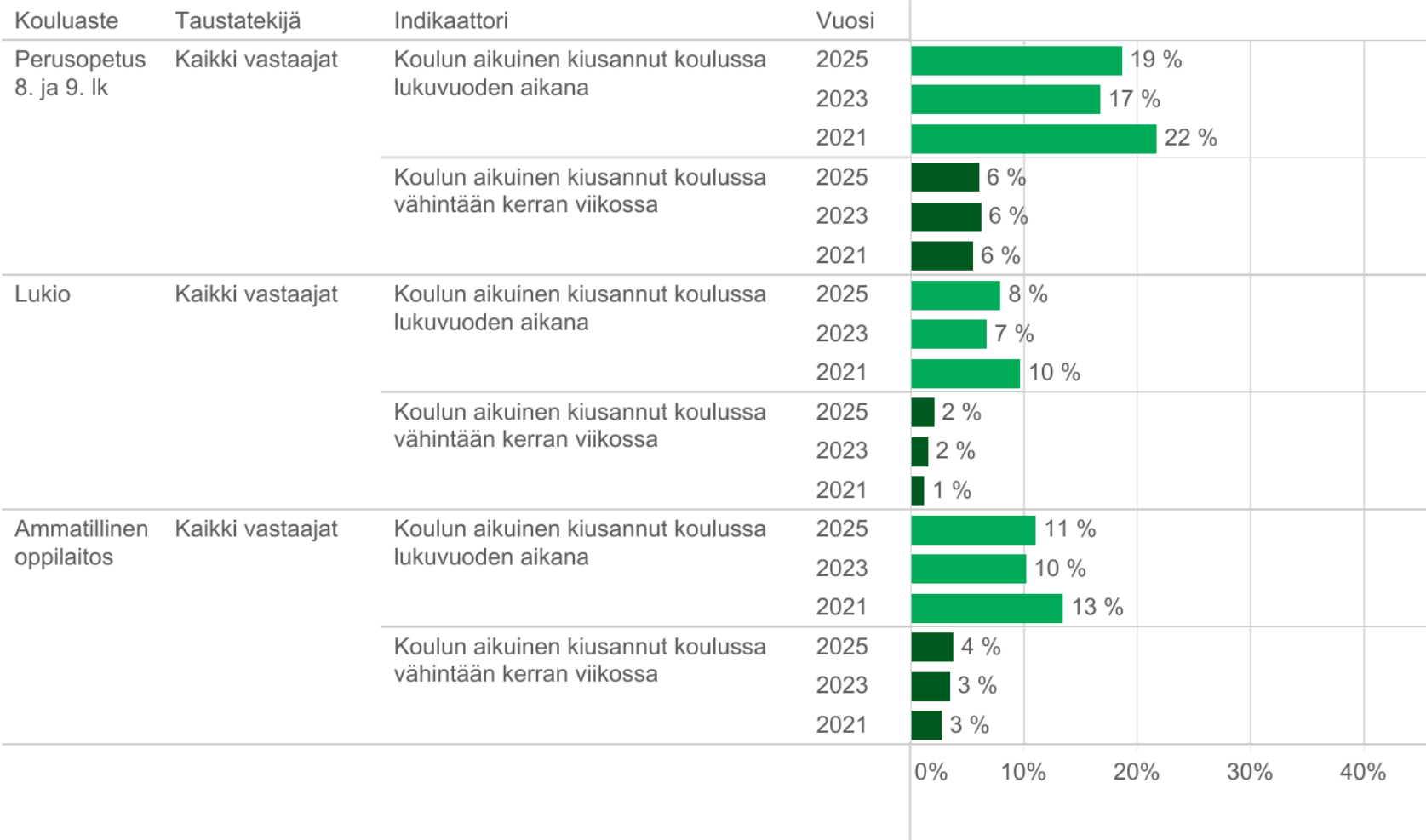
”Kiusaamisella tarkoitetaan tässä sitä, kun toinen oppilas tai ryhmä oppilaita sanoo tai tekee epämiellyttäviä asioita jollekin oppilaalle. Kiusaamista on myös se, kun oppilasta kiusoitellaan toistuvasti tavalla, josta hän ei pidä. Kiusaamista ei ole se, kun kaksi suunnilleen samanvahvuista oppilasta riitelevät.”

Koulun aikuinen kiusannut, %, 2021–2025

Seuraavassa kysymyksessä kiusaaminen tarkoittaa sitä, että joku koulun työntekijä aiheuttaa sanoilla tai teoilla toistuvasti pahaa mieltä jollekin oppilaalle tai opiskelijalle.

Työntekijä voi olla opettaja tai joku muu, joka on töissä koulussa.

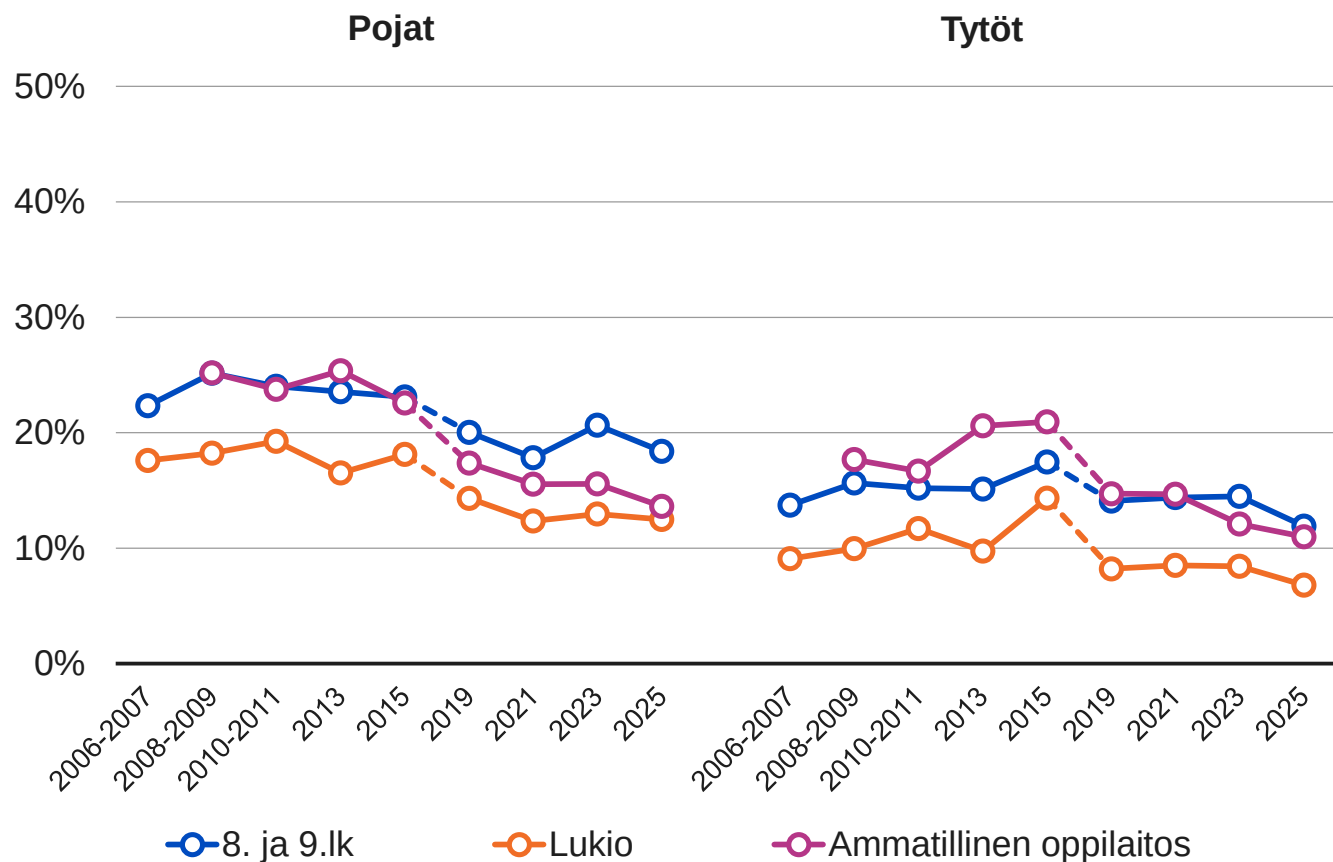
Se ei kuitenkaan ole kiusaamista, jos hän puuttuu esimerkiksi siihen, että oppilas tai opiskelija häiritsee muita tai ei tee tehtäviään.

Terveys- ja hyvinvoinnin laitos

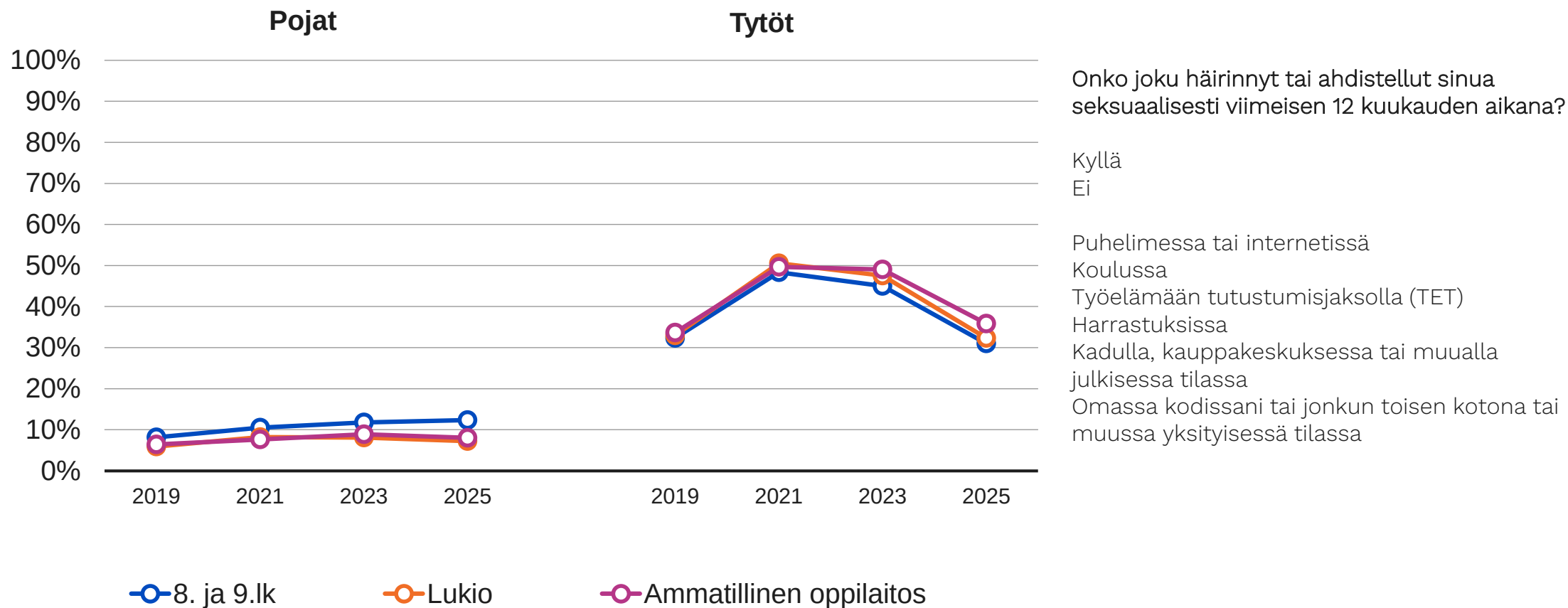
Fyysistä uhkaa kuluneen vuoden aikana kokeneiden nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2006–2025, %. (Summaindikaattori)

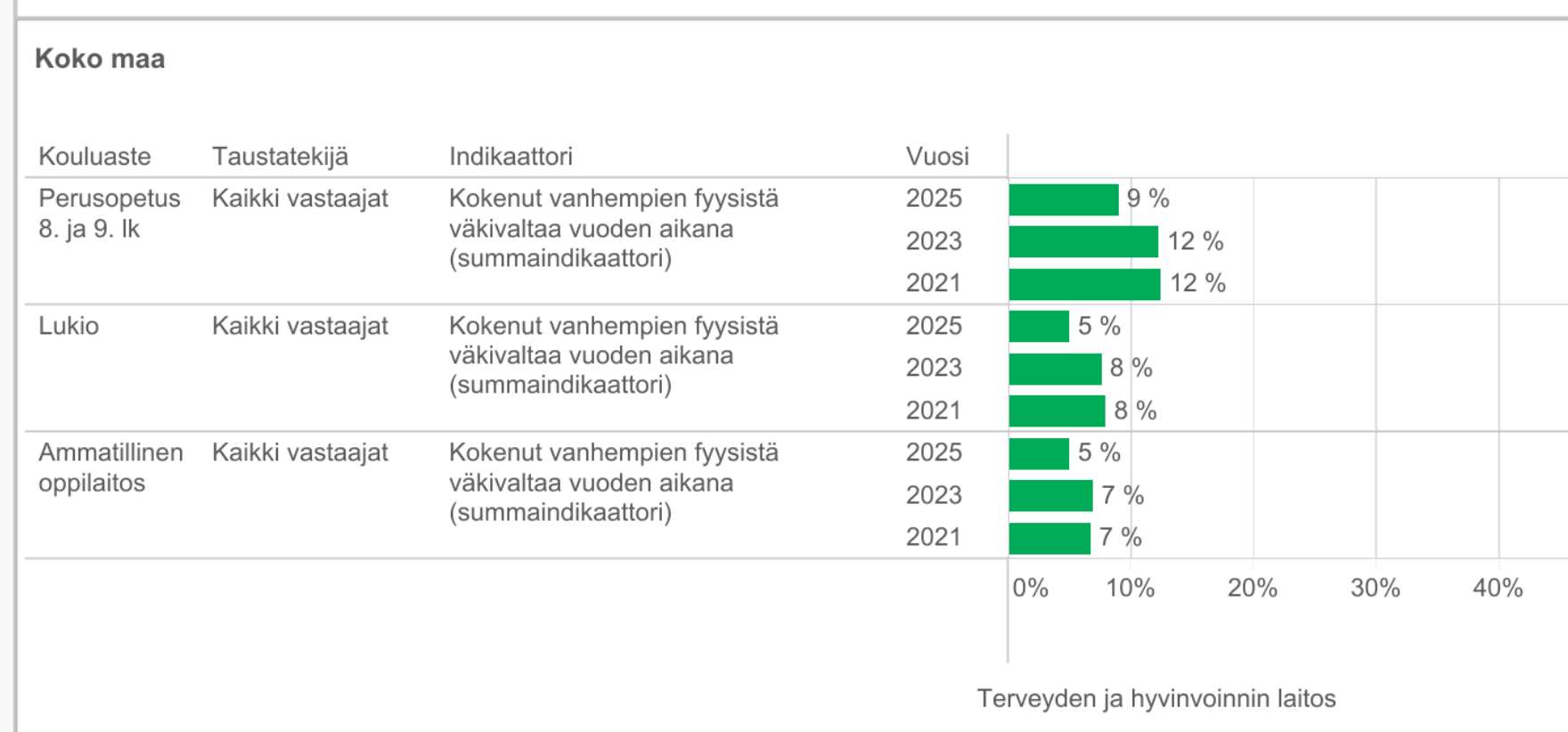
Fyysistä uhkaa oli varastaminen tai varastamisen yritys käyttämällä väkivaltaa tai uhkaamalla sillä, uhkaaminen vahingoittaa fyysisesti tai fyysinen kimppuun käyminen.

Tietoa ei saatavilla vuodelta 2017.

Häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua vuoden aikana kokeneiden nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2019–2025, % (Summaindikaattori)

Kokenut vanhempien taholta fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, %

Onko vanhempasi tehnyt sinulle seuraavia asioita viimeksi kuluneen 12 kuukauden aikana?

Kyllä
Ei

Tarttunut minuun niin, että minuun sattui

Töninyt tai ravistellut minua vihalisesti

Tukistanut minua tai vetänyt minua hiuksista

Läimäyttänyt minua

Lyönyt minua nyrkillä tai esineellä

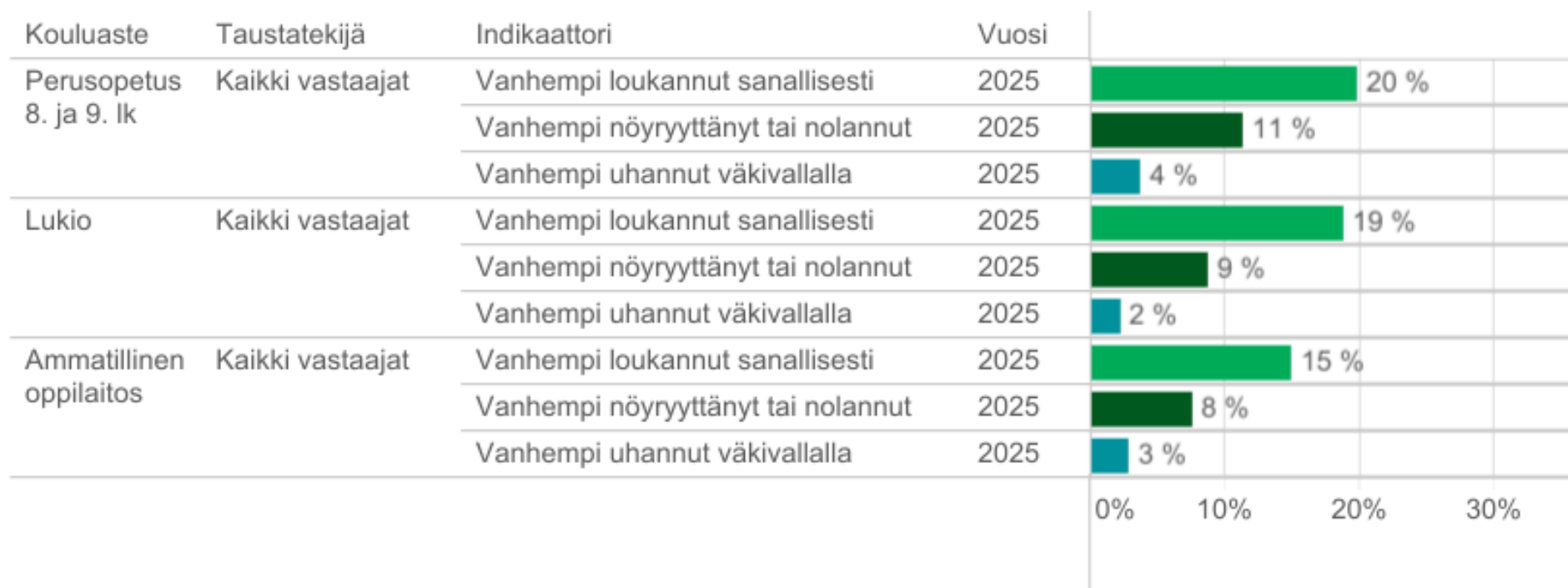
Potkaissut minua

Satuttanut minua muuten fyysisesti

Kokenut vanhempien taholta henkiseen väkivaltaan viittaavia tekoja vuoden aikana, %

Koko maa

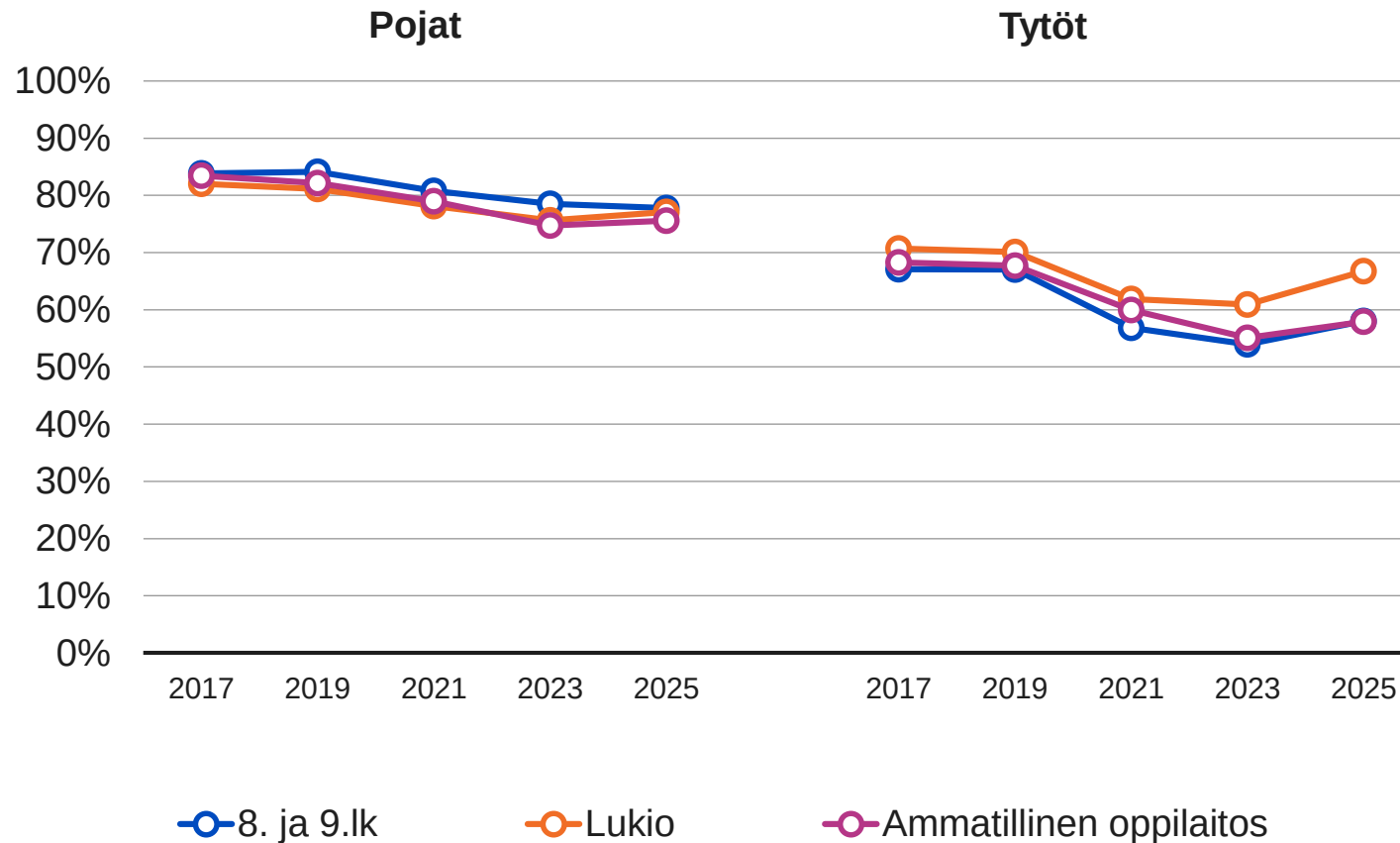

Terveysten ja hyvinvoinnin laitos

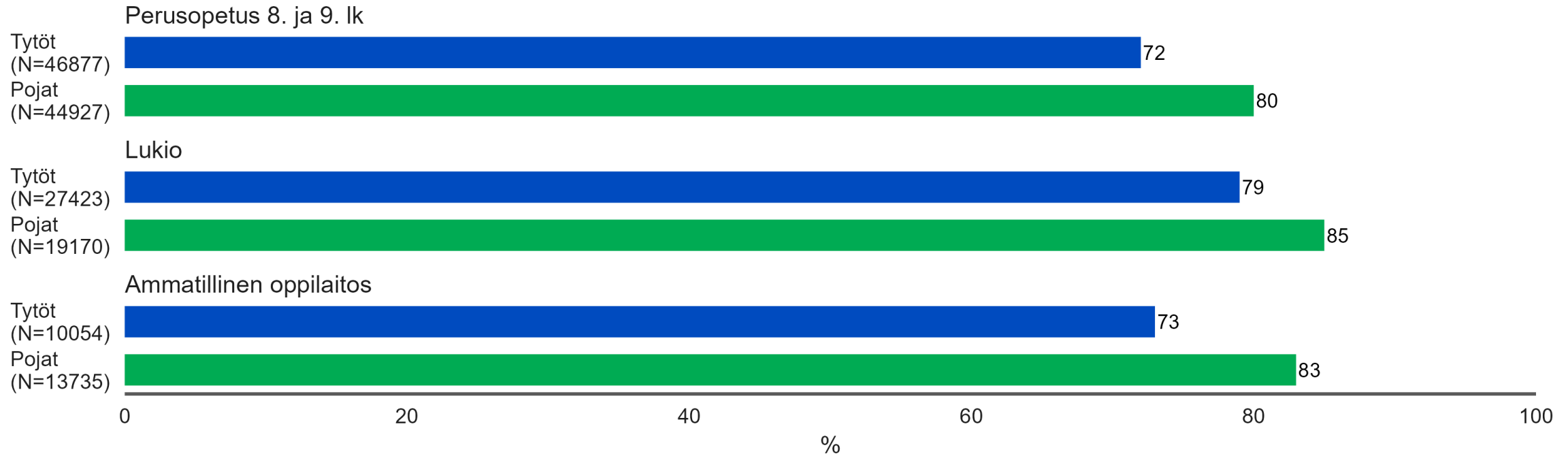
Elämään
tyytyväisyys ja
tulevaisuuteen
vaikuttaminen

Elämäänsä tyytyväisten nuorten osuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan vuosina 2017–2025, %

Kokee voivansa vaikuttaa siihen, millainen omasta tulevaisuudesta tulee, %

Voi vaikuttaa siihen, millainen omasta tulevaisuudesta tulee, %

THL Kouluterveyskysely 2025

Lisätietoa

- [Thl.fi/kouluterveyskysely](https://thl.fi/kouluterveyskysely)
- [Thl.fi/kouluterveyskysely/tulokset](https://thl.fi/kouluterveyskysely/tulokset)
- kouluterveyskysely@thl.fi
- Infopuhelin klo 9.00–15.00
puh. 029 524 6082

3.10.2025

